



ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ՊԵՏԹԻՅԷ, ՊԵՏԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 31.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՅԻՍ 19, 1888.

ԸՆՁ 20.

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

	ՄԱՏԻՖԷ
Միւսարեք Հալլէր	453
Ֆերահ Օլմադ	453
Լուսեք	454
Ալմանիանը Միւսարեքի Իմիտարի	455
Ալմանիանը Մուսալիմի	456
Մուսարեքի	456
Շուսանի	459
Իլմ	460
Ալմանիանը Ֆերահի	460

ԱԻՆՏԱՐԵՐ. Հեր հաճախ ճոռմա երթաի կիւնի. ներք օլունուր:

Մեմալիք ի շահան վե տիյար քեճնեալիք իջիւն սեճնիլի պեր վեճնի փեղիմ 1 1/2, վե ալքը 3/4 Մեճիտիլի, վե պիր նիւսիսեւի 30 փարա տըր: Փօսրա իւճրեքի քարաֆըմըգա 'ա'իտ տիր:

Հագեթալա տերճ իջիւն քանիքար իսքանցօլտա Ամերիկացա խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիկն, ապօնե կազմադ, վե փօստալա 'ա'իտ մեփատտ իջիւն մեքքուպ վե ազգե Մր. Ո. Ո. Բիքե կեօնտերիլմիլ տիր:

Ամերիկացա Միտիտերիլի Շերքեթի թարաֆընտան, ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻՏԱՅ, Ճ. Բ. ԿՐԻՆ, ՄԻՆԷԼԻՏ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ՄԻՆՊԱՐԵՔ ՀԱԼԼԷՐ

Կօթ՝ քէնտի հիքեայէլերին պիրինտէ, պալըդընըն դուլիպէսինէ դօնուլտըղընտա կէրէք դուլիպէսի վե կէրէք տէրունինտէ պուլընան հեր չէյի կիւմիւլէ թահիլլէ էտէճէք պիր խասիլեթի օլան պիր կիւմիւլլ լամպատան պահս էթմիլ տիր: Քրիստոսըն իրա՛ն էթտիլի ֆաղիլեթլերին ինտանտա իճրա էտէճէյի խըտմէթ, երեւիլին խօտպիլիք վե զատտարըղընը մահապալէթ, լեթաֆէթ վե մէրհամէթէ թահիլլէ էտէրէք, երեւիլի ալաղի պիր կիւղէլիլէ թէպտիլ էթմէք տիր: Իշպու միւսարեք հալլէր տիւնեայը պիղ զաթ քէնտիլերտէ պէյան օլունան ըուհա թէպտիլ էթմէք իչիւն վէրիլմիլ տիրէր: Քրիստոսըն պու սէօղլէրի սէմա սէքէնէսինէ մախսուս օլան խասիլեթլերի իմա էթմէքտէ տիրէր: Օրատա պուլընանըն ճիւմէսի տախի ըուհտա ֆաղիլեր, հալիմ, մէրհամէթլի, սալահա աճըդըն, վե փաք պիր երեւիլ սահիլի օլանընտա տըրլար:

Պինա՛ն 'ալէյհ պու միւսարեք հալլէր պիղէ հագիդաթէն ըուհանի պիր

թապի՛աթ էտինմէք, վե սէմա իչիւն հաղըր օլմադ պապընտա էօյրէնմէք կէրէք օլտըղընը խուսուսի տէրպէր իրա՛ն էյլէմէքտէ տիրէր: Միւսարեք 'ատտ օլունան պու ֆաղիլեթլերի քէնտի երեւիլէրիմիլէ ալմալը, վե թապի՛աթ վե հալլմըք քրիստոսըն հալ ու թապի՛աթընա միւսարեք գըլընճայտա պու ֆաղիլեթլերին պիղտէ իչէմէսինէ սա՛յ էթմէլիլ: Պիղ տէյիլ եալընը պու խուսուսալըն տիւլիւնիւպ անլերին ըուհանի կիւղէլիլինտէն միւթէլլիլ օլմալը իղ, անճագ երեւիլէրիմիլէ հիւքմ սիւրիւպ պիղտէ էսասի թէպտիլաթլար իճրա էտէրէք, պիւթիւն 'էօմիլմիլիւ մայալամսընտա, — պիղի սալահ մայալընէ մէմու էթմէսինէ չալընալը իղ:

Պիղ պու միւսարեք հալա եալընը քրիստոսըն երեւիլէրիմիլէ գապուլ էթմէլէն 'աթլ օլա պիլիլիլ: Տիւնեանըն տաղարընա չըդմադլէ ասումանտէ օլան երտըղլարա եթիլլէմէյիլ: Էն երեւիլէր թէփէյէ չըգտըղընտա քէնտի քէնտիլէրիմիլի սօղուդ պուլ վե դար արասընտա տիլթէմէքտէ, հէմ տախի քէնտի քէնտիմիլի էնկին օլատա իքէն օլտըղընը գատար երտըղլարտան ուղադ պուլաճաղը: Պիղ ինտանա մախսուս օլան ֆաղիլեթլ թէփէլերին չըգմադլէ, քրիստոսըն վասֆ էթտիլի միւսարեք հալլէ վասըլ օլամայըլ: Ինտանճա միւթիլն օլան էն 'ալի պիր մէյիլլէ վասըլ օլտըղընտա պիլլէ զիքը օլունան ըուհանի երտըղլարըն պիղտէն նիհայէթսիլ տէրէճէտէ ուղադ օլտըղընը միւսահտէ, վե անլերէ եթիլլէմէյիլ միւթիլլիլ իտիլիլի տէրք էտէճէյիլ: Միւսարեք 'ատտ օլունան սէմալիլ պիր 'էօմիլէն 'աթլ օլմամըլ սատէճէ սէմանըն պիլլիմ երեւիլէրիմիլէ կէթիլլիլմէսիլլէ միւթիլլիլ օլա պիլիլ: Ալաղա տա՛իլ օլան իշպու սէմալիլ երեւիլլիլ եթիլլէ պիլլէմիլ իչիւն պալադա պիր եօլ եօգտըր: Սէմայա չըգմադա քիւլլիլէն 'աճիլ օլանընտա օրայա չըգմալարընը միւթիլլէն էթմէք իչիւն Յիսուս թէճէսսիլտ էթտիլ: Պիղի սէմայա գալտըրմադ իչիւն տիւնեայա էնտի: Անը երեւիլէրիմիլէ

գապուլ էթմէլէ Ալահըն եեր երեւիլնտէ օլան ֆամիլեասընա ա՛ղա օլմադլէ էպէտի հայաթ վե ճէլալըն վալիլերի տախի օլտըլ:

ՖԵՐԱՀ ՕԼՄԱԴ

Պաղէն էօյլէ ատէմէրէ թէստալէք էտէրիլ քի, ֆերահըգ անլերին թապի՛աթընը պիր խասիլեթի հալիւնէ կէչմիլ կիպի կէօրիւնիւր: Պունար Մայիս չիչէյի կիպի հեր նէրէյէ կիտէրլէր իսէ մագպուլիլէթ պուլըլար: Անլերտէ էն զիյատէ չայանը իսթիհասան օլան չէյ սա՛իլլէրի ֆէրահ էտէ պիլլէլէրի տիր: Անլերին ֆէրահըլ պուլալանտըր: Կէչէլլէրտէ եաղմուլը պիր սապահտա գահիլէ ալթը իչիւն թա՛ամ օտասընա էնտիքօտտ սօղուդ օլուպ, աթէլ թիւթմէքտէ իտի, փէտէր տարըն, վալիտէ տախի կէճէ չօճուլըն րահաթսըլ օլմասընտան եօրղուն կէօրիւնմէքտէ, ֆամիլեանըն պէօյիլք գըղը ֆօլիլին երեւիլա սաղ, աճը իսէ էօլքէլէնմիլ պիր հալտէ իտի: Պու վաղըթտա ճօն էքմէքճիտէն թաղէ էքմէք ալմըլ օլարադ կէլտի: Մէրգուլմ գափուտա քէնտի եաղմուլըլը իլէ լաստիլլին չըգարտըգտան սօնկրա, երեւիլէրի էլմա կիպի գըրմըլը օլտըլը հալտէ, կիւղէլ պիր չէնէ իլէ իչէրի կէլիլ, «Իլթէ էֆէնտիլ, զաղէթանըլ» տէյիլլէքիւն պիր թարգտա զաղէթայը փէտէրինէ թագտիմ էթտիլ: Փէտէրի տախի «Մէմուսըն ըմ, ճէք» տէյիլլէք պիր թէպէսսիլմ իլէ զաղէթայը ալտը, Վալիտէսի քէնտիլէ պագաղգտա կէչէր իքէն լաթիֆ պիր թարգտա վալիտէսիլին երեւիլէնէ տօգուստու: Վէ քիւլլէք հէմիլլէսինէ «Սապահ խայր, Փօլի» տէտիքտէն սօնկրա էքմէլի աճըլա վէրտիլ վաղըթ, «Իլթէ, Պրիճէթ, պու կիւղէլ սաղահտա էքմէք իչիւն պիղ զաթ սէն կիլթմէտիլին իչիւն փէչիման տէյիլ մի սին» տէտի: Պա՛տէհու աթէլի պիր աղ քէօրիլլէմէսիլլէ աթէլ տախի կիւղէլ պիր թարգտա եանմաղա պալաթը, ճէքին իչէրի կիլմէսի իւղէրինէ պէլ տաղիլէ կէչէր կէչմէլ ճիւմէլմիլ սօֆրանըն էթրաֆընա օթուլմըլ օլարադ, միւթիլլի մէրթէպէ խօլ վե միւլֆէրահ պիր թարգտա գահիլէ ալթըլ էթմէքտէ իտիք: Պու վաղը՛ա գալէմէ ալընտըղընտա փէք սատէ կէօրիւնմէքտէ տիր: Ճէք տախի քէնտիլլին խուսուսի պիր չէյ եափաղընը սալա հիսս էթմէմէքտէ իտի: Ֆագաթ հաղիլաթը հալտէ օլարադ օ՛ խանէլին ախլաղի հալաթընը քեթմիլլէն թէպտիլ էթմիլ, վե պէլ ատէմիլն օլ գասալէթլի կիւնիլ խօլ պիր սուրէթտէ պալալամալարընա սէպէպ օլմուլ իտի: Պա՛տէհու մէրգուլմ հաղընտա վալիտէսինէ սէօյլէտիլմտէ, մէրգուլմէ անըն

իշխան «Օ տա՛րմա պէտքէ տիր, տա՛րմա ֆէ-
րահ, հալիմ վէ ետարում էթմէյէ հազըր տըր :
Տիւնեատա պէնիմ օղլումտան տահա 'ազըլը
կէնճէր օլա պիլիբ իսէ տէ, հիշ զանն էթմէյմ
քի, անտէն տահա հալիմ երէրէքլի վէ խօշ
թապիլթը պիլի տահա օլումտան տէտիւ Օլ
վազըթ պէն, «նէ սէպէպտէն ֆէրահլըզ շա-
յանը իսթիհասալ պիլի շէյ սալըլմասըն» տիւ-
շիւնճէսինէ զահիպ օլմազլէ, ատէմին միւս-
թազիմ, հազիգաթ փէրվէր, իշկիւզար վէ
ճէօմէրտ օլմասը գատար ֆէրահլըզըն իսթիհ-
սալընըն տախի պիլիզ պօրճ օլտըլընա գանի'
օլումտմ : Պու ճիւմլէ իլէ տիւնեատա պիլի
չօզ միւսթազիմ, հազիգաթ փէրվէր, իշկիւ-
զար վէ ճէօմէրտ հէմ տախի ֆէտաքեար
ատէմլէր վար իքէն, պիլթթապի' ֆէրահ օ-
լանլար փէք նատիր տիրլէր : Զանն էտէրիմ
պունըն սէպէպի տարըլընըզ էսնասընտա խօշ
մու'ամէլէնին կիւճ օլմասը տըր : Թիթիզ վէ
մահլուն թապիլթըլը օլանլար, ֆէրահ պիլի
թապիլթ իշխան չալըլմալարը պիլիստէ տիր
զանն էտէրլէր իսէ տէ, պու եանկըլ պիլի
էքքեար տըր : Էյէր անլէր սապը իլէ հէմ
տախի տէվամ իւզըն ֆէրահ օլմազա չալը-
շըրլար իսէ, պիլի վազըթ սօնկրա, սաղը չէն-
ընլի օլմազտան իսէ կիւլէր եիւզ իլէ կէօ-
րիւնմէնին, էօվքէ իլէ պաղմազտան իսէ ֆէ-
րահ պիլի հէյ'էթլէ տուրմանըն, աղըր սէօզ-
լէր սէօյլէմէքտէն իսէ խօշ վէ լաթիֆ պիլի
սուրէթտէ սէօյլէմէնին քէնտիլէր իշխան
թապիլ'ի օլտըլընը միւշահէտէ էտէճէք տիր-
լէր : Վէ աղտէմէն տէնիլտիլի իւզըն, ֆէրահ-
լըզ պուլաշիան օլտըլընտան, աղ վազըթ
սօնկրա անլէրի քէնտիլ քէնտիլէրինի ֆէրահ
վէ մէս'ուտ ատէմլէր արասընտա քէնտիլէր
գատար էյի թապիլթըլը վէ գանա'աթ է'իլի
քիմսէլէր իշխանէ պուլաճազ տըր :

ԼՈՒՏԵՐ

[Միւ'էլլիֆ քարափընտան]

Ինսանըն կիւնահքեար օլուպ քէնտիլ քէն-
տիլի գուրթարմազտան քիւլլիլէն 'աճիզ օլտը-
ղը, խէլասըն տախի Ալլահըն պիլի 'աթիլէսի
օլուպ, ինսանըն անա եալընըզ իման վասը-
թասըլէ նա'իլ օլա պիլիճէյի, վէ ֆիլիսէնին
պաշը վէ նէլ' ի պէշէրին պիլիճիք միւնճը-
սը Յիսուս ֆրիստոս օլուպ, ֆիլթապը Մու-
ղատտէսին տախի ինսան իշխան եալընըզ ի-
ման վէ 'ամէլ գալիտէսի օլտըղը, տինի Մէ-
սիհինին էւտսի թալիմաթընտան օլմազլէ,
ֆիլիսէն ի Մէսիհիյէ պու ճէլիլ մէպտէլէր իլէ
հօլա չըգտը, վէ անըն գաղանաղը պէօյլէք
ֆիւթիւհաթլար պու մէպտէլէր սայէսինտէ ի-
տիլէր : Յագաթ հալը'ֆ քի վազըլըն միւրու-
րիլէ իշկու իւհի մէպտէլէր եէրինէ ինսան
իճատը օլան պիլի թագըլմ մուզիլըր թալիմաթ
կէչալի : Էվլէլ էմրտէ ատէմին եալընըզ ի-
ման իլէ տէյիլ, անճազ իման վէ 'ամէլ իլէ
խէլաս պուլաճաղը թալիմաթը օրթայա կէլ-
տի : Վէ ինսանլարըն տիգգաթը թէտրիճէն
օլարազ կէօրիւնմէլ իմանտան կէօրիւնիւր
խայր'ամէլլէրէ ճէլպ օլունտը : Պատէհու պու-
նա ինսան թապիլթընըն քիւլլիլէն ֆէսատա
վարմաղըլը, անճազ ատէմ իսթէտիլի հալտէ
քէնտիլ սայ ու զայրէթիլէ էյի օլա պիլիճէ-
յի թալիմաթ 'իլալէ օլունտը, վէ պունըն թա-
պիլ'ի նէթիճէսինտէն օլարազ, ատէմին քէն-
տիլ քէնտիլի տիւշմիւշ օլտըղը հալէ ի'ատէ
էտէ պիլիմէսի իշխան, պիլի թագըլմ տյին ու
'ատէթլէր, վէ ճէսէտէ էնվա'ի ըէնճիտէլէր
վէրմէք ուսուլարը ինտոս էտիլտի : Պուն-
տան տա 'սօնկրա խէլաս մէս'էլէսինէ վէքա-
լէթ ուսուլը իտիւալ էտիլմէլէ, քիլիսէնին
տիւշար օլտըղը զէլալէթ պիլի գաթ տահա

արթար : Փափախար ճէմա'աթա խիթապէն,
«Սիզ քէնտիլ գուսուրը ճէհալէրինիլլէ խէ-
լասընըզ իքմալ էթմէյէ միւզթէտիր օլմաղը-
ղընըզտան, պիլիզ պիլի միգտար ազլէ վէրինիլ,
վէ պիլի խէլասընըզ իշխան լազըլմ կէլէնի իճ-
րա էտիպ սիզի պու աղըր եիւքտէն գուր-
թարըրըզ» տէմէյէ պաշլատըլար : Խէլաս ի-
շխան իսթիլի' էտիլէն պու ուսուլ, տիւնե-
վի եիւրէք իշխան, 'իքֆէթ, իսթիգամէթ վէ
իման թալէպ էտէն ուսուլտան տահա խօշ
օլտըղընտան, անըն նէ տէրէճէ մաղպուլիլէթ
պուլտըլընըն վասֆընա հաճէթ եօզ տըր :
Ազ սօնկրա պու ճիւն 'աֆվըն էյի պիլի թի-
ճարէթ օլտըղը անկալըլմազլէ, անըն թէվալի
վէ թէսիլի իշխան Փափա թարաֆընտան 'աֆվ
քէնաղըլարը չըգարըլըպ էմթի'ա ի թիւճճա-
րիլէ կիպի Էվրօփանըն հէր թարաֆընա կէօն-
տէրիլտի : Սաղար իլէ օլան պու թիճարէթ
իլէ տէ իքթիֆա էտիլմէյիպ, Փափանըն էօ-
լիւլէր իշխան տախի 'աֆվըն վէրմէյէ 'սէլա-
հիլէթի օլտըղը, վէ 'աֆվպէտէլի օլանազլէ ֆա-
փանըն անաղընա տիւշտիլիւ անտէ էօլիւ-
նիւն ճանընըն 'արաֆտան (քաւարան) ճէննէթէ
նաղլ օլունաճաղը թալիմէտիլմէյէ պաշլանտը :
Պունա 'իլալէթէն ֆէլամ Ուլլահ տախի 'ա-
վամը նասըն էլինտէն ալընըպ, «Բիթապարը
թէթիլէ էտիլիլ» տէյիլ սիւտուր էթմիշ օ-
լան էմր ի իւհիլէ թապան թապանա զըտտ
օլարազ, տահատը նաստան օլանլարըն Անը
օգուճաղը պիլի կիւնահ 'ատտ էտիլտի : Վէլ
հասըլ ինսանըն խէլասընա մէտար օլմազ իւզ-
ըն զէմին, ային ու 'ատէթլէր, զիյարէթլէր,
փէնրիլլէր, սաղար հէմ տախի էօլիւլէր ի-
շխան գուստասը շէրիֆլէր (պարագա), կիւ-
նահ իւզարըլը (խոստանա), 'աֆվ քէն-
աղըլարը, թապիլլէր, 'աղիլ սուլար վէ 'ա-
զիլ հաղարըն սէմա տախի պի հիսապ միյան-
ճըլարըն տուրու : վէ կիւնահքեար ինսան է-
պէտի հայաթ 'աթիլլէսինի եալընըզ իտիլգտէն
պէքլէմէքտէն իսէ կէօրիւնիւ մախլուգա վէ
ինսան իճատը օլան մէզքիւր ուսուլարա չէ-
վիլտի : Վէ պու վէճիլէ գտաիմտէ Իսրայիլ
հագգընտա «Պէնի, տիրի սու փունարընը
թէրք էթտիլէր : վէ քէնտիլէրինէ սարնճլար,
սու թուլթմազ չաթլազ սարնճլար գաղտը-
լար» տէյիլ իրաւ օլունան քէլամ ֆիլիսէ ի
Մէսիհիյէ հաղընտա տախի իթմաթ օլունտու :

Գաթօլիք քիլիսէսինին էլ ան պու կիւնահ
կիպի պիլի իթիգատտա պուլընտըղը Մէճ-
հա'ա ի Ասպարըն Մայիս հտէ նէյր էթտիլի չու
միւթտէտէն իսթիլտալ օլունա պիլիլի : «Պուն-
տան 60 սէնէ էվլէլլէրի տինտարանճա 'աղա-
սիթ էտիլմէքտէ օլան, վէ 25—40 սէնէտէն
պէրու թէհարրի օլունաճաղա պուլընտան մէշ-
հուր հրաշաֆըն Ասպարըն 'ապիլլէր պու
քէրլէ պի 'ալի ի Պարի պուլընմըլ» տըր :
Փրօթէթմանիլըզա էյրի պիլի կէօզ իլէ պա-
զըպ անը հէք'աթ 'ատտ էտէնլէր հիւքմ էյ-
լէսինլէր, պու հալ խրիսթիյանըն պիլա փրօ-
թէսթօ թէհամիլլէ էտէ պիլիճէյի պիլի հալ
մը իտի : Իշթէ թամմ պէօյլէ պիլի վազըլթտա
քիլիսէ ի Մէսիհիյէ գօյու պիլի գարանլըզ ի-
շխան փութիլէրէթիլլէ տօղրու իլէրլէմէք-
տէ իքէն, խրիսթիյան տինիլին պէօյլէ պիլի
հալէ թէհամիլլէ էտէմէմէսինին թապիլ'ի նէ-
թիճէսինտէն օլարազ ըուշէն պիլի ելըլտը ու-
ֆուգտան թէճէլլի էյլէտի :

Մարտինոս Լուտէր Միլատըն 1483 իւնտէ
Մագսօնիանըն Այլլէզին քէօյլէնտէ թէվէլլիւտ
էյլէտի : վէ վալիտէնինին ֆագիլլիլի սէպէ-
պիւտէն 'էօմրիւնիւն իլք կիւնէլէրինի սէֆա-
լէթլէ կէչիւտիլլէքտէն 'սօնկրա, 1501 տէ էրթ-
ֆուրթ տար էլ ֆինուլընա կիրտի : Իւշ սէ-
նէտէն 'իւլուճ էտէպիլլէ իճաղէթիլի օլունալ,

1503 տէ իւլուճը էտէպիլլէ միւտէրրիսի իւն-
վանընը արմազլէ Էրթֆուրթ տար էլ ֆինու-
նը միւտէրրիսիլլէր սըրասընա կէչալի : Հէր նէ
գատար Լուտէրին փէտէրի օղլունը հուգուզ
տա'իլլէսինտէ էյիճէ թալիլմ էթտիլմէք ար-
գուսընտա իտի իսէ տէ, պու վազըլթարա
անըն թէսատիլլէքտէ օլարազ էրթֆուրթ տար
էլ ֆինուլընտա պիլի ֆիլթապը Մուգատտէն
պուլմասը, սօսթու Ալէքսիսին ալիանըզ էօ-
լիւմիւ, վէ քէնտիլին զահիլի պիլի սուրէթ-
տէ էօլիւմ թէհիլլէքտէսինտէն գուրթուլմասը,
կէրէք քէնտիլին վէ կէրէք վալիտէնինին
ճիւմլէ թէտիլլէրինի պօշա չըգարտըլար :
Պու անէ տէք թահսիլ ի 'իլմ իշխան 'ալի մէք-
թէպլէրէ արղու չէքմէքտէ օլան Լուտէր շիւ-
տի ճանընըն ինթիյաճըն տօլտուրմազ իշխան
րուհանի պիլի մէքթէպէ կիլմէք սէվապընա
տիւշտիւ : Պէօյլէճէ կէրէք վալիտէնինին վէ
կէրէք ճիւմլէ տօսթարընըն իւլաւմաթը խի-
լաֆընտա օլարազ Լուտէր 1503 տէ հէնուզ 21
եալընտա օլտըղը հալտէ Էրթֆուրթ ճիւմ-
լընտա 'վազը' Օղոստինեան թարիգաթընա
մախսուս օլան պիլի մանաթըրա կիրտի : վէ
իքի սէնէտէն փափա թալիլ օլունտու : Յա-
գաթ Լուտէր արաւորըլը 'գամիլ իհանթըլը-
նը պուրատա պուլաւմատը : Իւլլէրինտէ պու-
լընան կիւնահ եիւքիւնիւ պիլի թարաֆա աթ-
մազ իշխան պիլիլլէն գուլլէթիլլէ չալըլտը
իսէ տէ, պու իշ ինսան իշի օլմաղըլընտան,
ճիւմլէ ճէհալէրի սէմէրէսիլ գալտըլար : Պու
խուսուստա պիլի գաթ քէնտիլի չէօյլէ եաղ-
մըլ տըր : «Քէնտիլ իշխան 21 'աղիլ սէչալիմ,
վէ սըրա իլէ հէր կիւն պուլարտան իւլլանէ
տու'ալար 'արզ էյլէտիլմ, վէ տահա մէրհա-
մէթլի պիլի եիւրէյէ մալիք տիր տէյիլ, պէ-
նիմ իշխան Օղլընա եալվարմասը պապընտա
Պիքիլ Մէրհէմէ ընճա էյլէտիլմ : օլունճլար վէ
ուլգուսըլըլլէ քէնտիլի իլիւթաթըլմ, ֆագաթ
պուլարտան պիլի ֆա'իտէ կէօրմէտիլմ» :

Լուտէր պու հալտէ պիլի վաղըլթ տէվամ
էթտիլլէքտէն սօնկրա, Ալլահըն 'ինայէթ ու տէ-
լալէթիլլէ խէլասըն պիլի մէվիլպէ ի իւհիլլէ
օլուպ, «սալիհին իման իլէ եալաղըլընը» անկ-
լատը : վէ արթըզ քէմալը կէրմի իլէ 'իլմի
իւհիլ միւթէլա'սարնա պաշլատը : Չօզ կէչ-
մէզտէն անըն գատար ու հայսիլլէթի թանը-
մազլէ, հէնուզ թէ'սիս էտիլմիշ օլան Վիթ-
թէմպէրկ տար էլ ֆինուլընտա 'իլմի ֆէլսէ-
ֆէ խօճասը օլմազա տա'վէթ օլունտու : վէ
սայ ու զայրէթ վէ միւտալլէմէթի սայէսինտէ
կիւնտէն կիւնէ ի'թիպար վէ ըիւթպէտի թէ-
րէֆիլլէ էթմէլլէ 1512 տէ 'իլմի տին միւ-
տէրրիսի 'իւնվանընը ալտը :

Լուտէրին 1510 թարիլլէրինտէ պիլի մու-
րախսա հալիտէ Ռօմայա կիթմէսի, վէ պա-
տէհու 'ամիլի պուլընտան Սթալպիլին գայ-
պուլլէթի էսնասընտա տա'իլլէ ըուհանիլլէ-
սինտէ պուլընտան քիլիսէլլէրի զիյարէթ էթմէսի
կէրէք ճէմա'աթըն վէ կէրէք Գաթօլիք ըուհ-
պան թագըլմընը փէք պօզուգ պիլի հալտէ
պուլընտըլընա անըն կէօլլէրինի աշտըլար :
Օ 'աղիլ պիլի շէնր կէօրմէք, վէ Պետրոսըն
խալէֆինին վէ անըն գարտիլալարընըն մու-
ղանտէս սիլլէթիլլի սէյր էթմէք արղուսըլլէ
Ռօմայա կիրտի, ֆագաթ գուստիլլէթ էլպի-
սէսիլլէ կէօրիւնէն ըու'էսսա ի ըուհանիլլէ
վէ պաշ քէնտիլին իգամէթիլլէ օլան շէնրի
ֆէսատա միւթէլլէքազ պիլի հալտէ պուլուպ,
նէֆրէթ իլէ շէնրտէն չըգտըլ : Բուհպան թա-
զըլմը 'ուսուլմէն ալարազ տինտարըլտան պի
պէհրէ, սուրէթա 'աղիլ, ֆագաթ մախ-
ֆի մահալլէրտէ եէք տիկէրինի վէ հաթ-
թա քիլիսէնին էն մուգատտէս ալիլլէրինի
իսթիլլա էտէր պիլի հալտէ իտիլլէր : Իճաթ

1882 Մայիս 1-ին, Արմանիանը միևնույն
բեմ իմիտրաթոր Պրիմիսի Վիլհելմին վա-
թանը օրան Պերլին շէրինտէ 'ազիմ մէսէր-
բէթ վէ շատմանի վար խոր : Թօփլար արթը-
մագտա, պայրագլար թէմէվիլիւմ էթմէքտէ, վէ
շատ ու մէսորուր օրան էհալի իզտիհամլարը
սօգագլարտա կէզիլպ տօյանմագտա խոր :
Հէփ պու շէնիք վէ շէհր ի ալինէր, եհվմ ի
մէգքիւրըն էվիլէքի ագշամը, Փրուսիա Գրա-
խանէտանը իգամէթիկեհալարընտան պիրի
լան ֓օթտամ Մէրմէր սէրայընտա մինի մինի
պիր պէպէք մա'սոււմ քէնտի կէօղլէրինի տիւն-
հատա աշմըլ օլարըլընտան խոր : Պու պէպէք
մա'սոււմ չիմտի Ե հալընտա օրան գուվիլէթիլ-
քիւլիւք պիր չօճուգ տըր : Պու մա'սոււմ հէս-
միւթէվէֆֆա իմիտրաթօր Վիլհելմին հէմտէ
Վիզթօրիա Գրալիշանըն թօրնունըն էն պէօ-
լիւք մախտոււմ օլուպ, ինչալլահ պիր կիւն-
Արմանիանըն իմիտրաթօրըք թախթընա ճիւ-
լուս էլէյէնէնք տիր : Խանէտանը իմիտրաթօ-
րիտէն օրան պու մա'սոււմ պիր ալըք օլտը-
ղընտա, անըն վաֆթիլ օլունմասը ալին
֓օթտամտա քեա'ին քիլիսէտէ իճրա օլուն-
տու : Մէնզարէ կէօրիւլէ կէլէն էն միւ'եսսիլ
վէ մութանիման մէնզարէլէրտէն խոր : Վաֆ-
թիլ սուլու մա'սոււմն ալընա սէրփիլտիլ
սըրտտա միւնիթէմ միւթէվէֆֆա իմիտրա-
թօր մա'սոււմ գուճաղընա ալմըլ հանագլա-
րընտան աշաղը մէսէրբէթ կէօղ հալլա-
րը ազըթմագտա խոր : Պիր թարաֆտա իմ-
փէրաթօրիչա Ավիլուսթա, չիմտիք իմ-
փէրաթօր վէ Վիզթօրիա Գրալիշանըն քէ-
րիմէսի օրան չիմտիք իմիտրաթօրիչա, տի-
կէր թարաֆտա իսէ, կէնճ վալիտէյն օլա-
փրէնա Վիլհելմ իլէ փրէնսէս Ավիլուսթա
տուրմագտա խորէր : Կիւմիւշ իլէյմէլի պէ-
յաղ իփէքտէն խիլ'աթլարա սարըլմըլ օլան
մա'սոււմ վաֆթիլ ալինի հէնկետմընտա հա-
գիլի պիր փրէնսին շանընա հազըլըր սու-
րէթտէ մու'ամէլէ էլէտի իսէ տէ, Յրէտէ-
րիք Վիլհելմ Վիզթօր Ավիլսթ Ըրնէսթ թէս-
միյէ օլունունճա քէյֆճէ պաղըրմաղա պաշ-
լատըղընտան, Փրուսիա խանէտանը գրալի-
յէսի մա'սոււլարընըն 130 սէնէտէն գիյատի
պիր միւտտէթտէն պէրու իլինէ գօնուլտը-
լարը պէլիյէ գօնուլմագ իւղրէ տայէյէ թէս-
լիմ օլունտու : Հէր նէ գատար քիւլիւք Փր-
րէնսէր, քէնտի շահանէ ազրիպա վէ թէ'ալ-
լուգաթլարընա թա'ղիմէն պիր չօղիսմէր իլ-
հատ օլունուլար իսէ տէ, 'ալէ'ոււմ պիր
հախօտ օլա օլա իքի իսմէ հէր քէսէ մա'
րուֆ օլուրար : Արմանիա թախթընըն պու-
էն քիւլիւք վարիսի Փրէնս Վիլհելմ թէսմիլ
օլունուր : Փրէնս Վիլհելմ հազրէթլէրի օյա-
մաղը սէվէր գուվիլէթիլ պիր չօճուգ օլուպ
քէնտիսիլէ հէմինն օրան հէր պիր չօճուգ
կիլի քէնտինին քիւլիւք պիրատէրլէրի Յրէ-
տէրիք վէ Ատէլպէրթ իլէ սէքիպ սըլըրայա :

րազ ետևած կեղիպ պաղրաշարագ օյնամագ-
տան զիյատեխիլէ հազդ էտէր: Պիր կիւն
քէնտինէ իհալէ օլունաճագ մուհիմ մէս ու-
լիյէթի տիւնիւնմէք, ետևած տէտէսի իմիւ-
րաթօր Յրէտէրիքին չիֆաար չարէսիզ օլան
պիր տէրտէ տիւն օլտըղընը անկլամագ իշիւն
միւշարիլէյին սիննի տահա փէք քիւշիւք
տիր:

Քիւշիւք Փրէնս Վիլհելմին փէք մէս ուտ
պիր 'էօմրիւ վար տըր: Կէնճ վալիտէսի անը
ճան ու կէօնիւտէն սէվիպ, քէնտինին կիւ-
ղէլ չօճուղընտան տօլայը փէք միւֆթէսիւր
տիր: Չօք սէրայլար վար տըր քի, անըն քիւ-
շիւք ալապարընըն փաթըրտընը մուսիգա
սէտասը գատար թաթը կէլիւր: Չօք տէֆ'ա
պէօյիւք վալիտէսի կէօրմէք իւղըն Փրէնս
հազրէթլէրի Պէրլինէ: Կէօթիւրիւր: Փրէնս
Վիլհելմին էն զիյատէ հազդ էթտիյի մահալ
Փօթստամ տըր: զիրա օրատա Մէրմէր սէ-
րայը իհաթա էտէն կիւղէլ պաղչէտէ գօշա
պիրը, վէ քէնտի թալընա պինիպ, կէնճ քէ-
ֆիգլէրի իլէ պէրապէր 'ասքէր օյունու օյնա-
յա պիրը: Փօթստամտա սապըզ Փրոսիա
Գրալարընըն պիր չօք ետտիկեարլարընը հա-
վի օլան պէշ Գրալ սէրայը վար տըր: Մէշ-
հուր պէօյիւք Յրէտէրիք պուրատա Սանզ
Սօսի սէրայընտա իգամէթ էտէր իտի: Միւ-
շարիլէյին 1786տա վէֆաթ էթտիյի օտա
թամմ օլ վազըթտաքի պուրունտըղը հալտէ
տուրմագտա օլուպ, օրատա պուրունտա սիւ-
քիւթ սա'աթըն եւլ գօղան վէ 'ազրէսի պի-
լէ միւշարիլէյին էօլտիւյիւ սա'աթ վէ տա-
գիգէյի իշ'ար էթմէքտէ տիր: Քիւշիւք Փրէն-
սին հալաթը սատէճէ օյուն օյնամագլէ կէշի-
րիւմէք: զիրա սալքի պէշէքտէն չըգար չըգ-
մազ օ քէնտի հալաթընըն ֆարզ վէ մէս ու-
լիյէթլէրի իշիւն հազըրլանմաք: Լաղըմ տըր:
Քիւշիւք Փրէնս Վիլհելմին քէնտիսիլէ Ինկ-
լիզէ վէ Յրամսըգճա գօնուշան խըտմէթ-
քեարլարը օլտըգտան մա'տա, քէնտինին քիւ-
շիւք պէնտինին անկլայա պիլէճէյի ճիւմլէ շէյ-
լէրի քէնտինէ թա'լիմ էտէն պիր տէ մուշալ-
լիմէսի վար տըր: Միւշարիլէյին եիւղմէյէ, վէ
աթա պինմէյէ թա'լիմ օլունուպ, 'ասքէր օ-
յունու օյնատըգտա քէնտինին 'ասքէրի թա'-
լիմինէ մախտուս իլք տէրպէրինի ալմագտա
տըր: Սա'իւր ճիւմլէ էյի օլան վէ գըղար
կիւպի միւշարիլէյին տէ ֆիթապը Մուգտա-
տէն տէրսի վար տըր, զիրա Փրոսիա Գրալ
խանէտանը աղասը խալիս խրիսթիյանլար օ-
լուպ, քէնտի էլլատլարընա հազիգաթ վէ
սալահ թարիգիտէ սիւրուք էթմէյի էօյրէ-
տիրլէր: Փրէնս Վիլհելմին էթէր գատար պէօ-
յիւտիւքտէ մէքթէպէ կէօնտէրիլէճէք, վէ օ-
գուշաճաղը տէրպէր, քէնտիսի պիր Փրէնս
օլուպ տիրայլէթի պիր հիւքմտար օլմասը
լաղըմ կէլտիլիտէն, տահա շէտիտ վէ թամմ
օլտագ տըր: Միւշարիլէյին քէնտի խօճա-
լարընը քէմալը հիւրմէթ վէրի'այլէթլէ մուշա-
մէլէ էթմէսի, վէ քէնտինէ խըտմէթ էտէնլէ-
րէ, նէ տէրէճէ հազիր վէ ֆագիր տէ օլտալար,
փէք ինսանիլէթլի վէ նէգաքէթլի օլմասը
թա'լիմ էտիլմէքտէ տիր: Ալմանիտա վաղը
վէ կիւղէլ Գօնաթանս կէօլիւնէ եագըն օլան
պիր թէփէնին զիրվէսիտէ Հօնէնզօլէրն
խանէտանընըն ինշա քէրտէսի օլան պիր գալ'
խարապէսի վար տըր քի, պաղը միւլէրիլի-
լէրին զաննընճա պին սէնէլիք պիր միւտ-
տէթտէն էվլէլ կալիլմըն տըր: Պու մահալ
իւղէրինտէ սարմաշըղար պէօյիւմիւշ օլան
խսսիզ պիր խարապէ օլուպ, տէօրթ եիւղ
սէնէտէն զիյատէ պիր միւտտէթտէն պէրու
անճագ եարասէ վէ պալպուշար մէքեանը
հալիտէ պուրունտը օլտըղը հալտէ, 1850

սէնէ ի Միւտիլէսիտէ չիմտիքի Ալմանիա
Իմիէրաթօրընըն 'ամմի վէ Փրոսիա Գրալը
Տէօրտիւնճիւ Յրէտէրիք Վիլհելմ քէնտի էճ-
տատընըն մէքեանընը զիյարէթլէ գալ'անըն
պիր գըմընըն թէքրարէն պինա օլունմասընը
էմր էյլէտի:

Հօնէնզօլէրն խանէտանըն աղասը գուրունը
միւթէվաթթատա մէշուր սիւանշօրլար ի-
տիլէր: Անլէր Սալիպիլոնա իլթիհագ էտիպ,
ճէնքտէ իպրազը շէճա'աթ ու մէհարէթ էյ-
լէտիլէր: Անլէր Իմիէրաթօր Պարպարօսա-
նըն էյամընտա զի գուրտէթ իմալ ու քիպար-
տան իտիլէր: Էյլի սալիպ իլէ մուհարէպէյէ
կիտէր իքէն, քէնտի հալաթընը գալ' էտէն
Իմիէրաթօր Պարպարօսա, — օլմէշուր էս-
քի գահրէման Ալման մասալլարընա նազա-
րէն տահա վէֆաթ էթմէմիշ օլուպ, անճագ
քէնտինին գար կիպի պէյազ սագալը տոյան-
տըղը մասանըն իւղէրինտէ պէօյիւքէք, մա-
զարանըն թաշ տէօշմէսի իւղէրինտէ հէփ
էթրաֆընա եայըմըն օլտըղը հալտէ, Սալզ-
պուրկ գուրպինտէ պէօյիւք պիր տաղ իշիւ-
տէ ուլունմագտա տըր: Միւնասիպ վաղըթ
կէլտիլիտէ, էլիտէ պէօյիւք գըլընը օլարագ
վէ 'ամմիլ շէրը օլանլարը գաթլ էթմէք, վէ
մաղտուր իլէ մաղուլարըն հազընըն ինգագ
էթմէք իւղըն քէնտի ուլունտընտան ուլա-
նըպ տըղարը կէլէճէք տիր: Հօնէնզօլէրն
աղասը խանէտանըն տէօրթ եիւղ էլլի սէնէ-
լիք պիր միւտտէթտէն պէրու Փրոսիանըն
հիւքմտարլարը օլմուշար տըր: Իմիտ էտէ-
րիլ քի, քիւշիւք Փրէնս Վիլհելմ քէնտինին
մէնսուպ օլտըղը մէշուր խանէտանըն աղա-
սընտան պիրը, վէ թախթա ճիւլուս էյլէտիք-
տէ Ալմանիա միլլէթ ի 'ալիմէսիլին 'աղիլ վէ
խրիսթիյան պիր բէ'իսի օլաճագ տըր:

ԱԼՄԱՆԻԱԼ ՄՈՒՆԻԿԻՄԼԵՐ

'էօմրիւմտէ կէօրէ կէլտիլիմ էն ա'լա ու-
սուլը թա'լիմ Ալմանիատա իտի: Պէնտէնիզ
պիր Ալման մուշալլիմին օլան վէ գըղար-
տան միւրէքքէպ պիր սընըֆ էօնիւնտէ տու-
րուպ էլիտէ պիր փարշա թէպաշիլտէն պաշ-
գա պիր շէյ պուլընմատըղը, վէ եալընը պիր
սիյան թախթա իլէ 'իլմի հիսապը պիր 'Ա-
րապ հիքեայէսի գատար լէղլէթլի գըլտըղը-
նը կէօրմիւշիւմ տիր: Կէնճ չօճուղարըն սի-
մալարընա պաղ, նէ տէրէճէ շէտիտ արղու ի-
լէ պիր մէս'էլէնին հալլ օլունմասընա տիգ-
գաթ էտիլօրլար: Իշթէ ասըլ ուսուլը թա'լիմ
պու տըր: տիկէրի, եա'նի շայրիտլէրէ քիթա-
պըն իշիլտէ պուրունտըն կէօսթէրմէք հէր
ատէմին էտէ պիլէճէյի պիր շէյ տիր: Ալման
մուշալլիմէրի շայրիտլէր թարաֆընտան փէք
վաղըն սուրէթտէ անկլաշընը թագտիր օլու-
նա պիլէնտէն պաշգա պիր շէյէ ի'թիպար էթ-
մէղլէր: Անլէրին պէօյիւք մագսէտի շայրիտ-
լէրի մանթըղ ուսուլընա մուլաֆըդ սուրէթ-
տէ տիւշիւնմէյէ թա'լիմ էթմէք տիր, վէ պիր
չօք 'իլմ շիւ'պէլէրի անլէրէ տահա զիյատէ
ի'թալը մա'լիւմաթ էթմէք խուսուսընտաքի
ֆա'իտէլէրի իշիւն տէյիլ, ֆագաթ անլէրէ էր-
պալը միւթալա'ա օլմագ պալընտաքի մու-
'ալէնէթլէրի իշիւն թա'լիմ օլունուրլար: Մէ-
սէլա, 'իլմի հիսապ անլէրին 'իմտինտէ թամմ
տիւշիւնմէ 'իլմինի թա'լիմ էթմէյէ պիր վա-
սըթա օլուպ, քէնտի շայրիտլէրին տահա չա-
փուք վէ տահա տօղրու սուրէթտէ միւպա-
հէսէ իլէ իրատը տէլա'իլ էթտիլմէք իշիւն
պաշընճա զիհնէն թա'լիմ օլունուր: Անլէրին
էլիտէ ճօղրաֆիա գուլվէ ի խայալիյէ թա'լիմ
իշիւն օլան պէօյիւք վասըթա տըր: քիթապ
եախօտ խարիթայը շայրիտլէրին կէօյիւ էօնիւ-
նէ գօմագտան, պիր մէմլէքէթի անըն տաղլարը,

ըրմագլարը, կէօլլէրի, օրմանլարը վէ խէ-
սա'իս ի թապիլիլէսիլլէ փէք ա'լա վէ ճաղի-
պէլի սուրէթտէ թա'րիֆ ու թէվսիֆ էտէր-
լէր: Անլէր քէնտի շայրիտլէրին կէօլլէրի
էօնիւնէ մէմլէքէթին էնալիսին, ատապ ու
'ատաթընը, էլպիսէ, թա'ամ, մէշուրպիլլէթ վէ
էյլէնճէլէրինի կէթիլիլլէր, վէ սընըֆը էնալի-
սի թամմ օլտըղլարը հալտէ կէօրմէյէ մուգ-
թէտիր գըլըպ, անլէրտէ թա'րիֆ օլունան մէմ-
լէքէթի կիտիպ կէօրմէյէ պիր արղու փէյտա
էտէճէք հէփ պու մա'լիւմաթը ի'թա էյլէ-
տիքտէն սօնիլա, շայրիտլէր շէյր վէ ըրմագ-
լարըն իմլէրինի արաշտըրմագա պաշարլար:
Խօճա խարիթանըն միւլաթէլիֆ ճիհէթլէրինէ
շայրիտլէրին նագարը տիգագթընը տա'վէթ
էտէր: Էնալիսին պուրունտըղը հալ իշղալ
էթմէքտէ օլտըղլարը մէմլէքէթին վէ իգլիմի-
նին թապիլի նէթիճէսի օլտըղընը անլէրէ
թա'րիֆ էտէր: Պիր Ալման մէքթէպի նագը-
րընըն քէնտիսինէ պիր խըտմէթ թալէպի ի-
շիւն միւրաճա'աթ էթմիշ օլան պիր կէնճի նէ
վէճիլէ իմթիհան էյլէտիլլին հիշ ունութմամ:
Միւմալիլէյն նագըր քէնտի օտաճընա կէլիպ
չագապսընը չըգարարագ մասանըն իւղէրինէ
գօտուգտան սօնիլա, քէնտինէ միւրաճա'աթ է-
տէն զաթա խիթապէն, «Պու շագաթ իլէ ճօղ-
րաֆիա թա'լիմ էտէ պիլիլմիսին» տէյիլ
սու'ալ էյլէտի: Շիմտի պու սու'ալա 'ատի
պիր խօճա «Խայր, պանա հիշ օլմագսա եա
պիր խարիթա եա պիր քիւրէ լաղըմ տըր» տէ-
յիւ ճէվապ վէրիլ իտի: Փագաթ պու պիր
Ալմանիալը մուշալլիմ օլտըղընտան, «էվլէթ,
իլթէ շու վէճիլէ թա'լիմ էտէրիմ» տէյիլէք
չօճուղարա «Չօճուղար, օլ շագաթա պա-
գընըգ. օ նէտէն եալիլմըն տըր, իփէքտէն:
Իփէք նէ' տիր վէ նէտէն կէլիլ» տէյիլ սու'ալ
էյլէտի: Պատէհու մէս'էլէ իփէք պէօճէքէ-
րինէ, անլէրին եէտիլլէրի աղաճա, վէ պու
աղաճարըն պէօյիւտիւքլէրի մէմլէքէթի
կէլտի:

ՄՈՒՇԱՐԻԵՐԱԹ

ՇԱԼԵՄՏԵ ՄԷԼԵՔԻԻԹ ՈՒԼԼԱՆ

Հալէպտէ ֆրիստոսուն իշի խուսուսընտա
Աւեաթէր վասըթասըլլէ գարիունա ճիւղ'իճէ
մա'լիւմաթ վէրմէքտէն մագսէտիլիլլէ զալթէն
ալընընը եարալարը գանաթմագ օլմայըպ, իլ-
լա օլ եարալարը մէրհէմէմէք իւղըն շալընա-
լարա պիր տէրէճէ մուշալլիլլէ էյլէմէք տիր:
Փագաթ էվլէլ էմրտէ կէյմիշ վէ հալը հա-
ղըրտա պուլընտըղը աշվալը պիթարաֆանէ
զիքրէ մէճպուր իլք:

Հալէպտէ թէպլիլի պէշարէթ իշիլին պի-
տայէթիլիտէն պէրու աղալիլ 30 սէնէ կէշմիլ
իքէն, մուգատտէն կիւնլէրտէ պիլէ քիլիսէյէ
կէլէնլէրին 'ատէտի վասաթ հիսապ իւղըն օ-
թուղու թէճալիլլէ էյլէմէմէսի' պիլա շիւպէ
էսէֆի մուճիպ պիր հալ, վէ սէպէպինի անկ-
լամաղը տէյէն պիր քէյֆիլլէթ տիր:

Պու կիպի պիր էֆքեարտա պուրունտագ
իշիլլէրին էմլիլին, միսիօնէրլէրին սա'յ ու
իգտամընը վէ խուսուսա Պօրտ շիւքէթիլլին
ֆէտաքեարանէ օլան ճէհտինի ինքեար էյլէ-
միշ օլմայաճաղըգ. հաշա. լաքին շու հաղի-
գաթա կէօղ գալիյալմայըղ քի' իշին պաշ-
լանկընը սէնէլէրինտէքի շուրուլթ թա'լիլլէն-
տա իլէրի կիտէմէյէճէյի կէօրիւտիւքտէ «Հա-
լէպտէ իշ իլէրի կիթմէք» էֆքեարընա գա-
հիպէն թարաֆէյնտէն վէրիլմէսի էլլէմ օլան
էմէք վէ աղէ միգտարը իգթիլլէսընճա վէ-
րիլմէմիշ, եա'նի իշին «սօն տէրէճէ կիւնլիւ-
յիլ» «միւմընիսիլլէ» սուրէթիլլին ալարագ
էտիլլէն մուշալլէն անա կէօրէ օլմուշ տըր:

Շուրապը ինքեար օլունամաղքի իշին մու- վաֆֆաղիյէթի «ն» Կերէնէ կիւճ տիր : Հալէպ- թիւրքիւտա խրիսթիոնալըղըն քէսպի թե- րազղը էյլէտիյի շէնրէրէ նիսպէթէն պու- կիւն ֆարզը պիր մէվզիտէ տիր : Շէնրի մէվզիւր չօղարա մալիւմ օլտըղը վէճնէ թիւրքիւտա «Գատիւմ Բօմապը» տըր : պու- րասը մէտէնիյէթին պաղը շիւպէլէրինտէ , եա'նի իֆրաթ տէրէճէ 'իյ ռ «իշրէթ» , զէվզ ու սէֆա վէ ֆըսզ ու ֆիճուրտէ նամտար օլան պիր մահալ տըր : Հալէպ մէտէնիյէթտէ իլէրլէյիպ' կիւն պէ կիւն էվրօիա մէտէնիյէ- թինէ էրիշմէյէ ճէհտ էյլէյէրէք , պու պապտէ տիգզաթը ճալիպ պիր հալտէ պուլունմասըյ- լէ միւֆթէիւր տիր : հէմ պէօյլէ էյլէմէսինէ եէր վար : ֆազաթ գալիթանսըղ 'կէմիւնիս սօն վասըլ օլաճաղը մէնգիլ ազընթը վէ կիր- տապ մահալլէրի օլտուղը միսիլլիւ , զապթ- սըղ մէտէնիյէթին , եա'նի խրիսթիոնալըղըն թէ'սիւրի օլմայտաղ քէսպ էտիլէն մէտէնի- յէթին տալիս դարար գըլաճաղը էնճամքեար պալատէ մէվզիւր մուղիրը նէթիճէլէր օլա- ճաղ տըր : Հալէպ մէտէնիյէթի պու գապիլ- տէն տիր : պու հալ իսէ պէշարէթէ պէօյլէ- պիր էնկէլ տիր :

Պունտան մա'տա , Հալէպ' ինճիլի քիլիսէյէ ճիտտէն տիւշմէն օլան վէ խրիսթիոնալըղըն էսասընը թէպտիլ էյլէմէք թէնիլքէսիւնտէ պուլլունան պիր ֆըրգալի մէզնէպիլէնիս էք- սէրիյէթ պուլտըղը մահալ տըր :

Իշթէ քիլիսէ իլէրի կիթմէք իշիւն պու իքի 'ատու իլէ ճէնիլէշմէք լաղըմ իտի , վէ չիմտի տալիս մէճպուր տըր : պլինա'էն 'ալէյի իշ փէք միւշքիլ տիր : պու սէպէպտէն անա գուվլէթ հալիստէ իթա օլունան էմէք վէ ազէն չիմտիքի միգտարտա ապա քէաֆի օ- լամաղ :

Ատէմ սու իշէր «գանմաղ» իշիւն , թա'ամ եէր «տօյմաղ» իշիւն : Աճ օլան պիրինէ պիր լօզմա էքմէք , եա սուսամըշ օլանա պիր գաշ տամիա սու վէրլիտիլիստէ իգնա' օլմատան իսէ օլխուսուսարտա տահա զիյատէ էշէտտ ի ինթիյաճ հիսս էտէր : Պի'այնիի Բիստոտուն թատընը ալըպ Անա օլան մէրպուլթիյէթինի անկլայան հէր գանղը պիր քիլիսէյէ էտիլէն խըտմէթ եա մու'ալլէնէթ «ճուղի» , եա'նի ինթիյաճա քէաֆի պուլունմայաճաղ տէրէ- ճէտէ օլտուգտա մէնֆա'աթտան զիյատէ զի- յանը մուճիպ օլաճաղ տըր : Պու Հալէպ քի- լիսէսի իշիւն տալիս սահի'ի տիր : Մէվզիւր քիլիսէ եէմիշ տօյմամաղ իւղրէ , իշմիշ ամմա գանմայաճաղ տէրէճէտէ , պլինա'էն 'ալէյի տի- քիլիւն , ֆազաթ պէօյլէմէմէք իշիւն : Հաղի- գաթէն կէշմիշ օթուղ , օթուղ պէշսէնէլէրտէ մուվազգաթ պիր չօպան , թէճրիւպէսիղ պիր վա'իղ վէ եալստ իքիսի տէ պուլունմայարաղ տիւշէ դալլա տէվլամ էյլէմէսի տիւշմէնէրէ մուճիպի իսթիհաղ վէ հաղիղի խրիսթիոնա- լարա էսէֆ մատտէսի օլան պիր պէլլի հա- զիգաթ տըր :

Անկլաթմաղ իսթէտիյիմ խուսուս թալի- սիսաթ վէ թէտապիլիւն Նէվէտէ տէյիլ , իլլա ֆէրաթընտա օլան նօգսան տըր : Պու պէօ- յիւք շէնրտէ իշ քիւշիւք տէյիլ վէրլիլէն էմէք իշէ նիսպէթէն օլտուգտա անը պէօյլէթմէք- տէն իսէ քիւշիւլտիւր : հէմ պէօյլէ էյլէմիշ տիր :

Շուրապըն տալիս էսէֆ իլէ զիքրէ մէճ- պուր իղ քի , հալ պէօյլէ տէվլամ էյլէտիքտէ վարա վարասը սըֆըր օլաճաղ տըր , զիրա պու կիպի հալլէրտէ իթիտալ պուլունմա- յըպ , եա թէտէնիլ եա թէգատտիւմ թապիլի տիր : Թէգատտիւմ եօղ իսէ , թէտէնիլ վար , թէտէնիլ վար իսէ , նէթիճէսի հիշիլք տիր :

Պու հալը զիքր իլէ «Չօպան եօղ , քիմի տինկ- լէյէճէյիմ» «Պիրատէրլէր կէլմէյօր իսէ սալթ պէնիմ կիթմէլիլիմտէն նէ ֆա'իտէ» «Խա- նէմտէ տալիս 'իպատէթ էտէ պիլիլիմ» եօլ- լու պի էսաս իթիւրազաթ իլէ քիլիսէյէ կէլ- մէյի ինմալ էտէն թէճրիպէսիղ խրիսթիոնա- լարը թէպիլիլէ էյլէմէք իսթէմէզ իսէք տէ' իգրարա մէճպուր իղ քի քէօքտէ հայաթ օլ- մատըգճա տալար դուրույաճաղ : քիլիսէ միւնթաղամ պիր հալտէ պուլունմայընճա , խըղմէթ միւգնի' օլմայընճա' խըղմէթ օլու- նանլար տալիս քէսպ ի դա'աֆ վէ թէտէնիլ էտէճէլէր տիր :

Յագաթ' մագսէտիմիղ պիր աղ էվլէլ զիքր օլունտըղ կիպի , իշին էսէֆիլի ճիհէթինի պէ- յան իլէ մատտէյի տահա զիյատէ գարանը- դա պրազմաղ օլմայըպ , անըն մուվաֆֆա- գիլէթինէ 'աճիղանէ պա'ղը մուճիպլէր իրա'է էյլէմէք տիր :

Հալէպտէ միւնթաղամ պիր քիլիսէ վէ գուվլէթիլի ճէմիլէթ մէյտանա կէլմէսի , թա- պիր ի ալիւր իլէ , Մէլէքիւթ Ուլլահըն թէ- վէսսիւլի իշիւն իլք շարթ , 1. Պուրապ պի- էա իի ֆի'սէլէրիլի էա'էա էյլէմէք Կիւ , եա'նի անլէրին խըտմէթ մահալի սալթ Հալէպ օլ- մալը տըր , չիւնքի օլ զէման (ա) պու իշին պիր գըսմը տէյիլ , իլլա քէաֆֆէսի պէ- նիմ տիր նագարըյէ կէօղէտիլիպ էմէք գաթ- լանաճաղ , վէ մուճաթէնաթ 'այնի նիսպէթտէ արթաճաղ տըր :

Հէր գանղը պիր միսիոնէրին թահթը ի- տարէսիստէ իքի շէնր , պէշ ալթը դաստպա , վէ պիրտէ Հալէպ պուլլունտըգտա' Հալէպ ի- շիւն էտէճէյի էտէ պիլիլիլիսի պիր 'իւշրի իքէն , մէվզիւր միսիոնէր վէ եալստ պիր ալիւրի Հալէպտէ իւքեան իլէ իլք տիւշիւ- նէճէյի վէ հէի տիւշիւնէճէյի մահալը մէվ- քիւր օլտըգտա անա վէրլիլէճէք էմէք օն գաթ թէգալլիւտ էտիպ , նէթիճէ տալիս նիս- պէթիլնէ քէսպ ի լաղիյատ էտէճէյի պէտի'ի տիր :

Պունտան մա'տա , (բ) սուրէթ ի զահիլէ- տէն գալիւրան պիր չօղ թանթանա վէ տէպ- տէպէ էսէրլէրի միսիոնէրին խարիճի կէօրիւ- նիւշիստէն ճէլպ օլունարաղ' պա'տէհու զահի- լի սուրէթէ տէյիլ , իլլա տալիլի հագիգաթա գուլ օլաճաղար : զիրա խրիսթիոնա անըլան- լարըն էքսէրի' հագիգաթըն էսասը վէ քիւն- հիւ եէրինտէ զէմիլէմէլի վէ մուլտանթան քի- լիսէ վէ մէքթէպլէրէ , փափասլարըն հիւքիւ- մէթճէ նուֆուղ վէ ճիսմանի իճրա'աթտա թէ'սիլլէրինէ , պիր սէօղ իլէ , փարպա գամմա մուղիր իճրա'աթտա սարըմըշ օլտուգլարըն- տան , պիղիմքիլէրտէ տալիս 'այնի շէյլէր մէվճուտ իտիլիլի ֆարղ իլէ պու թարաֆա ֆարղը կէօղ իլէ պաղմաղա , վէ աարմլարընը պու ճիհէթէ գըլաղուղամաղա պիթթալի' մէյլ էտէճէք տիրլէր , շէօյլէ քի մէ'մուլ էյլէ- տիլլէրի խուսուսաթը պուլունմատըղարըն հալ- տէ պիլէ (չիւպէսիղ պա'ղըլարընը պուլա- մայաճաղար) ֆարիղ կէլիպ պիսսուհուլէքէն- տի հալլէրինէ 'ալտէթ էտէմէյէճէլլէրինէ էմիլի իղ :

Շուրապըն իֆթիլիտար իլէ զիքր էտէրիղ քի' պու սէնէ ֆաղիլէթիւ Տօղ . Յ . Շէփըր- տըն Հալէպտէ իլլէմէսի միւնասէպէթիլլէ , միւմալիլէյիլի ֆէտաքեարանէ դայրէթի վէ հալիմ հէմ 'ալիճէնապ րուհու նէթիճէսի օլա- րաղ չօղ միւլթա'ասըպ Գաթօլիլլէր ֆրօթէս- թանթ մէզնէպի հագընտա ֆարղըն էքքեա- րա գահիպ օլմաղա , վէ հիշ տէյիլ օլ ճիհէթ- տէ տիւշիւնմէյէ մէճպուր օլմագտա տըրլար :

Էվլէթ , կէօրմէմէք իշիւն էիւղլէրինէ նի- գապ գօմուշ օլանլարա մօմ ըլըղը քիֆայէթ

էթմէզ , էլէքթրիք զիյատը լաղըմ տըր : ֆրօ- թէսթանթ քիլիսէսի նէրէտէ տէյիլ սու'ալ օլունտըգտա' «Հալէպտէ պու իսմէ 'ալազասը օլան պիր քիլիսէ եա մէզնէպ պիլմէզիլ» տէյէրէք գըսմէն իսթիհաղ իլէ ճէվապ վէրէն- լէրին տիգզաթընը ճէլպ էյլէմէք , վէ հագի- գաթա քէօր օլան նիշէլէրին կէօղլիւնիւ աշ- մաղ իշիւն միւղթէտիր , լաթիֆ վէ խրիս- թիոնա միսիոնէրլէրէ վէ իշիլլէրէ հէր հալտէ լուզոււմ վար տըր :

2. Իշին մուվաֆֆաղիյէթի իշիւն շարթ հալիստէ պուլունան տալիս պիր խուսուս Բէլաճն 'Արապի լիսանա լա'ղ օլունալ Կըր : Լաղըմ օլան հէր շարթ տօլտըրըլըպ ֆագաթ թիւրքճէ լիսանտա վա'ղ օլունա , նէթիճէ հէման 'այնի օլաճաղ , եալստ ճիւղի ֆարղ էտէճէք տիր : Պուրատա թիւրքի լիսան վէ անը իսթիմալ էտէնլէրէ շէյմի հագարէթ իլէ պաղըլտըղը շէօյլէ տուրսուն , անլէրէ անկ- լամատըղարը պիր լիսանտա սէօյլէմէք' անկ- լամաղա իսթէքսիղ պուլլունտըղարը պիր մատ- տէյի անկլամասընլար տէյիլ անկլաշըմաղ պիր հէյլէթէ գօմաղ տըր : 2օղ տէֆա կէօ- ղէ չարփան պիր հալ տըր քի' պիրի սէյր մագսէտիլլէ օլուն , քիլիսէյէ կէլմիշ , լաքին խըղմէթ իպթիտա եա նըսֆընտա պրազըպ կիթմիշ տիր : Հագիգաթը անկլամաղ իշիւն ույանմըշ , պա'ղըլարը ըլըղա կէլմէքտէն կէ- լի գօյան մանիլ'է Բէլամ Ուլլահըն անկլայա- մատըղարը պիր լիսանտա սէօյլէնմէսի տիր : 2իքրէ հաճէթ եօղ տուր քի Բիթապը Մու- գատտէս անկլաշըմաղ լիսանտա վէրլիլլէ իտի , պու տէրէճէ մէնֆա'աթ մէ'մուլ օլու- նամայըպ ինթիմալիստէ մագարաթը մուճիպ օլաճաղ իտի :

Էյլէր Բէլամ 'Արապի լիսանտա վա'ղ օլուն- սա Բուհ իւլ Գուտսըն մու'ալլէնէթիլլէ գուլ- մէթտէ եա մահիթապ ըլըղընտա կէզնէլէր շէմանի նուրուսու կէօրէճէլլէր , քիլիսէյէ սէյր մագսէտիլլէ կէլլէնլէր օրայա մէնֆա'աթ խաթընա պէթէքրար 'ալտէթ էտէճէլլէր , վէ իսթիհաղ իշիւն կէլլէնլէր պիղ գաթ քէնտի քէնտիլլէրին իսթիհաղ օլունմըշ կէօրիւպ հա- զիգաթտան մաղըպ օլաճաղար : Պունըն սընիլթինէ ալա շիւպէն օլունամաղ :

3. Պու պապտէ զիքր էտիլէճէք իշիւն- ճիւ վէ սօն պիր շարթ' Բէֆալէլի Էրէր Կիւ , եա'նի իշին չիմտիքի մէվզիլիստէ տէյիլ , լաքին շէնրէ նիսպէթէն վէրլիլլէճէք մէպաղ տըր : Պունտան ապտէմ մէվզիւր իքի վէ ա- լտէր պիր չօղ շարթլարըն իքմալընա 'ալա- գտը օլան շարթլարտէն պիր պէլլիճէսի աղ- չէ տիր : Իշին գանա'աթպալիշ օլմասընա էլ վէրիլ ազնէնիլ նէ գատար օլաճաղը փէշի- նէն խապէր վէրլիլլէմէզ իսէ տէ , չիմտիքիլիստէ հիշ մէսապէսիստէ պուլլունտըղ մա'լիւմտիր :

Հալէպտէ իշ կէօրմէք իսթէյէն հէր գան- ղը պիր շիւքէթին իլք էտէճէյի շէյ մուլթա- գամ պիր քիլիսէ վէ անա կէօրէ տէ մէք- թէպլէր պլինա էթմէք օլա կէլմիշ տիր , զիրա տէնիլտիլի կիպի տարաթ վէ սալթանաթ հա- զիգաթըն եէրինէ կէլմիշ օլտըղը էճիւտէն , չօղարըն իլք գալիլլէրըն շէյ խարիճի մու- ճիպլէր տիր : պու սէպէպտէն իշ սահիլլէրի պու ուղուրա քիլիլլէթիլի ազնէ սարֆ էյլէ- մէքլիլլէ մա' էլ մէնիւնիլլէ րաղի օլուրլար : Պիղիմ տալիս տիգզաթը ճալիպ քիլիսէ վէ անա ուղուրա մէքթէպլէրիլի օլմասըն էհէմմ պիր խուսուս տըր :

Սէօյլէտիլիլի եանկըշ անկլաշըմասըն . պիղ հիշ պիր վաղըթ հագիգաթըն քիւնհիւ- նիւ փարաղ ֆագաթ մուղիր օլան խիւլիա վէ պիլթլան մուհարիլլէրի իլէ միւպատէլէ էթմէք իսթէմէզիլ , վէ էտէմէզիլ : Անկլաթ-

մագ իսթէտիւնիւնը նոգթա շու տուր քի՝ էվ-
լէր սըրաւընտա պիր էվ սայըլան քիլիսէ հէ-
րինէ հէր կէշէնին թամաշասընա լայըդ, վէ
հագիգաթա միւնաւոր հայինտէ տուրան պիր
Պէյթ Ուլլահ, վէ հագիգաթա ալը հէմ քիլի-
սէյէ իմաւ հայինտէ պուլունան մէթէպլէ-
րիմիդ օլմաւը մէշըուլթ հէմ արդուլու օլման
պիր քէյիլիսէթ տիր. պիրնա՛նէն ալէյէ ազէնին
լուգուսու աշիքեար տըր:

Ճագաթ պա՛ղը մէնպալարտան անկաշը-
տըղընա կէօրէ, պու սըրաւտա շու իքի իթի-
րազ կէթիլիսէնէ, հա՛նի պու գատար քիլ-
լիսէթի պիր մէպաղը իհասն էթմէքտէ Պօր-
տըն Բէսաթ-Ֆէ Էթէնէյէ Բէսաթ-Ֆէ, իքիլի-
ազէն վէրիլիսէ պիր մէ՛մուլ օլման մուհա-
սէնաթ Էթէնէյէ Էթէնէյէ Էթէնէյէ:

Պիրիլիսէ իթիլարազ պիր տալի թագլի-
յէթ վէրիլիլ: Պօրտ չիքէթիլիսէն էլիստէ հէ-
թէր գատար իշ օլուպ՝ պա՛ղը մէնպալար-
տան ալտըղ մալիւմաթա կէօրէ, Հալէպ
հագիգաթա գօլաշաթ թէպալիլ օլմաշաթազ պիր
թամալիլուր թէշիլ էլիսմիշ օլտուղընտան,
պու կիլի պիր թէքիլիլ անա աղըր պիր
Էթէն օլաճագ. վէ անը ըուլթէթտէ ալիմ
միւշքիլաթա թէպալիլ Էթէնէյէ տիր:

Հալէն իքիլիսէ իթիլարազ գապուլ էտիլիսէ
Իւմիա օլունան մուհասէնաթ իլէրի կէ-
մէշ տիւշիլիսէնէ գուլազ իսպալիլ իլէ իշի-
տէնիլէրին թագրիլի տիր. անը քէյ իւլ ալի
միւշահատէ էտէնիլէր պէօլլէ տէնիլէնէնէ
տիրիլէր: Մուլաֆիթաղիլիլ իլիւլէր զըլան
իլէնէ չօգ սէպէպլէր վար. ամմա «միւլէրն-
սիլ» կէօլիլէրին պիր թէք պիրէ մուհիլ Էթէ
տըր: Սէլմոնէն զիյատէ պաթի իւլհարաքէ
կէօրիլիսէն մէլէքիլ Ուլլահն թէրապըրը
տըր. լաքին անըն թէգատտիլիլ մուհագ-
գազ տըր. վէ հէր հալտէ իլէրի կիլիսէ: Պէ-
շաքէթ իլի պիր Էթէրտէ պաշապըրը իլէրի
կիլիլմէյօր իսէ, գուսուր վէ նօգսան իլին
տէյիլ, պէրաքս իլէնէնիլէրին տիր: Պու սօն
սէնիլէրտէ կէօրիլիլէն էմարէլէր Հալէպ իլիւն
Էթէն իւմիլտէր վէրմէքտէ տիրէր: Բէլամը
իլիստ՝ օլարազ ալիլ, անճագ հալ ու վաղը՝ ա-
լարտան սիւրիւլէնէնէ գապուլ էտէնիլէր
արասընտա վար էօլլէր քի պիտար օլուպ
հագիգաթը գալիլէրին տէրին պասմաղա
հաղըր տըրար. ալըղըն սէօլլէրէնէ, Փա-
լիս իսթի իլէ միւլթիլիլ օլուպ անըն թա-
լիլմէքտէ իլիստ տէյիլ գապուլ էտէնիլէրէն
նիլէրիլ Սիլահ վէ Փալիս Փարըրը, Բիւս-
տոս հէմ Պիքիլ Մէրէնէ՛մ ալազասընը տօղ-
րու անլամազ իլիւն ճիտտէն չալըլմագտո
տըրլար: Պէլի, «Փաղիլիլիլ» իւնիլմոնընա
մալիլէ Էթէնիլ փալիսալարընտ մէշըուլ՝ մուհա-
մէլաթ վէ նա սէզա հարաքեաթընա արթըր
կէօղ գալիսալարընա՝ աղատ իրատէթ, մուհ-
նի՛քէլամ, վէ անկաշըլըր ուսուլ իլէ իպա-
տէթ էթմէյէ Էթէնիլ Էթէնիլ պաշապըր, խաֆի-
յէն Էթէն տէ պէր տէվաթ իլէրի կիլիսէնէ վար
Սիլէրտէն պաղըլարըն թագրիլիլ շու գա-
պիլիսէն տիր. — «Արթըր քէօր քէօրիլիլէն ի-
պատէթ էլլէմէքտէն պիլար օլտուգ, պիլիլ
իլիստ՝ էտէնէք ուսուլ իպատէթ արաջօրուգ.
պու պապտէ տիլգաթըրընէն ճէլպ էտէն ին-
ճիլիլ քիլիսէն տիր, օ տալիլ պու հալտէ...»
Ա՛հ, մէթըրը հալտէ:

Պիլիլիլէնէ Էթէն Էթէն, տէյիլ պու թարա-
շա չէշմի հագաթէթ իլէ պաղմատան իսէ
մահաուլ Էթէնիլտիրէն իլիլէր Էթէն տէյիլ է-
սէֆ իլէ նաղար էլլէմէք տահա տօղրու տըր:
Էյ, էպէտի հալաթ միւլթալիլիլ իլան ի-
լիւն հէփ օլանըն վաղիլ էլլէմէյէ հաղըր
միւլմիլ վէ միւլմիլէ պիրատէր վէ հէմիլիլ-
լէր, պու կէնիլ թարաշըն Էթէն իւմիլիլ

պրազըլմաւը սիլիլ Էթէնիլ Էթէնիլ կէթիլ-
մէշ մի:

Էյ իշ Էթէրի, սիլիլ տալիլ ածիլանէ միւ-
րաճաթ էտէրէք տէրիլ քի՛ արթըր. Հալէ-
պի էսքի թէսալիլուր իլէ թագաթիլ էթմէյիլ
իլա՝ միւլթիլիլ Էթէնիլ իսէ՝ կիլիլիլ էթ-
քեարընա մահալ վէրէրէք Հալէպտէ Մէլէ-
քիլ Ուլլահն թէք կէլիլիլ իլիւն, անլէրէ
իսանլարընտա սէօլլէյէ պիլիլէնէ պիր չօպան,
արալարընտա իլիլէյէ միւլթիլիլ վէ հագի-
գաթա տալիլիլէր մէսապէսիլտէ պուլու-
նան քիլիլիլ վէ մէթէպլէր իսանընա հիմ-
մէթ էլլէյիլ, վէ Էթէն նիլիլիլիլ կէօ-
րիլիլ: Օլ վաղը՛ զա՛մաթ վէ տալիլ մու-
լաֆիթաղիլիլ իլիւն «մէնէլ» օլան պու քի-
լիսէ գուլիլիլ պէյան էտէն պիր «միսալ»
օլաճագ. թէգատտիլիլ էնիլ օլան պու չէնիլ
թէրապըր վաղըլարըր հասըր էտէնէք, վէ
պուրատա քէսպիլ գուլիլիլ էթմիշ օլուպ,
իսթիլիլիլ Էթէնիլ թէպալիլ էլլէմէք
թէշիլիլէնէնէ կէօրիլիլէն պիր Փըրգո թէն-
իլիլիլ էթէնիլ տալիլ իլիստ իլահիլիլ
մահասընա իճրայա սալ էտէնէք տիր:

Պէլի, նուր կէօրմէմէք իլիւն գալիլիլ
չօգ կէօլլէր ալըրը՛ մօտա հէմ զէվ ու սէ-
ֆա էսթիլիլ Փըրգո ու Փիւնուր զէնիլիլ-
րիլիլ գըրարազ սալիլ Մէլէքիլ Ուլլահն
հիւրը վէփիլիլ սիւրուր տօլաշաճաղար իլի-
լիլ վէ վաթ իլիւն միւլթիլիլ զանա՛լիլ
պէշաքէթիլ ուղազ տիլարարա նաղ էտէնէք
վէսա՛լիլ հալիլտէ իսթիլիլ օլունաճագ տըր:

Պու զըստա պահալըրը իսթիլիլ վէրմէք-
տէն շու պիր իսթիլիլ թէքարարըր քի
պու արդու օլունան հալըն վուղըն Էթէ
ամմա Բէսաթիլ տէյիլ տիր. իլիլիլիլ օլ
զէման Էթէ տիր, լաքին Բէսաթիլ տէյիլ: Ի-
նանըր վէ իման էտէրիլ քի, չիմտի գատիլ
Բօմա հալիլիլ տալիլ օլան պու չէնիլ էրտէ
կէնտէ էնճա՛մ մուգատտէն Էթիլիլիլ իլիլիլ-
թիլիլ քէսպ էտէնէք տիր: Ճագաթ հէփ միւ-
լիլիլիլ արդուսու պու տուր քի, օլ էյամ
թէք կէլիլիլ. Բիւստոս քէնտիլ էվաթընը վա-
սիլիլ իլիւն թալիլիլ էթմիշ Էթէն, անլէր վա-
ղիլիլիլիլ պիր կիլիլ էվիլ իճրայա ալըր
վէ ուշանըգ օլունալար:

Իմտի Հալէպտէ Մէլէքիլ Ուլլահն թէ-
վէսալիլ իլիւն տիւշիլիլ վէ չալըլանլարըն
էթէլիլիլ մուլաֆիթաղիլիլ ճէնապը
Հաղգտան թէմէնիլ էտէրիլ:

Հալէպ ՍԱՐԳԻՍ Ա. ԱՐԵՎԱՏՄԵԱՆ
Ապրիլ 25, 1888.

ԳՈՒՏՈՒՅ՝ ԻԼԼԵԹԻՆԵ ԳՈՒՐՊԱՆ

Գուտուգ իլլէթի հագիգաթա Ա. Է. Բ. Ե. Ը.
11 ինճի նիւսիլիլիլ միւնտէրիլ օլունան
պէնտիլ զրա՛մաթ էլլէտիլիլիլիլ պիր գալ
կիլիլ սօնիլա պիլաթէրէրիլիլ պիրիլիլ
պու իլլէթի գուրպան կիլիլիլ պիլիլ էթ-
թէ միւլթէրազ էթմիշ տիր:

Սիմոն աղա Չըպլագէն վէֆաթընտան 40
կիլիլ էվիլ պիր գուտուգ քէօիլէք թարա-
ֆընտան ըսըրըրը՝ հէր նէ գատար Էթէնըն
տէր հալ թուգ իլէ պաղանմաւը Էթէնըն
զանիլէն չիֆաեապ օլմաշընա մուհիլ օլ-
մուշ, միւլթիլիլ տալիլ քէնտիլ իլիլ մէշ-
ղուլ օլմաղա պաշալարը իտի իսէ տէ, պու
վաղը՛ իլլէրիլիլ էվիլիլ կիլիլիլ կէշալիլիլ
սօնիլա, իլլէթ նալիլիլ հիւլթիլիլ իճրա
էթմէյէ պաշալարը միւլթիլիլիլ Էթէնալ տիւ-
շիլարիլ: Պու իլլէթիլ թալիլիլ պիր խաթիլ-
յէթիլիլ օլմազ իլլէրէ միւլթիլիլ հէր նէ
գատար սուսուղըրտան զիլաթէլիլ միւլ-
թարիլ օլմագտա իտի իսէ տէ, սու թէսալ-
վուրը պիլիլ անըն իլլէրալընը արթըրմալ

տա իտի: իլլէթ կիլիլիլ Էթէն զիլաթէ չիտալ
քէսպ էթմէքէ, միւլթիլիլիլ աղըրը տալիլ
զալալ իլէ հատտէն զիլաթէ Էթէնալ վէ չէ
տիտ իլլէնէն ու էլէմ չէքէքտէ իտի: Փա-
գաթ իսանընտան իսթիլիլիլ Էթէնալ
պիր քէլամ, վէ հալը՝ սէֆալէթիլիլ թէնէ
քի իլիլիլիլ Էթէնալ մահա, հէր Է—10 տա
զիլիլ պիր տէֆա էլլէրիլիլ սէմալա թէ
իլէ տուլա էտիլ Սէմալիլ Փէթէրիլիլ թէ
մատը քիտալիլ օլտըրընը՝ Բիւստոսըն
Փարէթի վաթըրալ իլէ էպէտիլ սալաթիլ
նա՛լիլ օլաճաղընը՝ վէ պիլ քէս պրապաճալ
զէվէ վէ էվաթարընը Բապալ թէսիլիլ
միշ օլուպ, անլէրիլ գալըրաճաղընա իսթիլիլ
իսթիլիլ պէյան էթմէքտէ իտի: Վէֆաթիլ
Էթէն սալաթարտա գօրգտըրընտան վէ իսթ-
լանմաղըրտան Էթէնալ չօգ ալտէլիլ թէ
մէսիլիլ իսթմէյիլ, րուհանիլ սէօլլէր, տու
«Բուհ վէ կէլիլ կէլ տէրէր վէ իլիլիլ
տէպիլ» քէլամարընը թէլէթիլիլ էթմէք
իլլէն թէսիլիլ րուհ էտիլ, իսթալըրըն
իլլէնէն կէնէն 42 հալընտա օլարազ թէ
իլիլ րուհ էլլէտիլ:

Պու վաղը՛ տան չէնա կիլիլ սօնիլա,
հիլէ 10—12 սալաթ մէսաֆէտէ օլուն տալ
տա տալիլ պիր գուրտ գուտուգ միւլթիլ
պիր ալտէթ թէսալիլիլ իլլէրիլիլ հիւլթ-
էտիլ չէնէնիլ փարալալընը՝ վէ Փէրեա
իլլէրիլիլ պիր կէնէն Էթէնիլիլիլ գուր-
անըն իլլէրիլիլ տէ հիւլթիլիլ էլիլիլ թու
մուշ: Կէնէն տալիլ էլիլիլ գուրտըն պօղալըն
սօղուպ տիլիլ էլիլ իլէ տէ պօղալընը սղը
իմտա տէյիլ նիտա էթմէթիլ իլլէրիլիլ տալ
տալիլ օտուհըլար Էթէնիլիլ գուրտը պա-
թալար իլէ փարալ փարալ էթմիլիլ: Փա-
գաթ հալը՛ քի զէվալը իսթիլիլ միւլթիլ
սիլիլիլ վէֆաթ էթմիշ, վէ տիլիլ իլլէ քիլ
տէ Էթէնալ Էթէնալ իսթիլիլիլ:

Տիլիլ պիր Չէրէք քէօլիլիլ տալիլ պիր
գուտուգ քէլիլ իլլէ Չէրէքիլ Էթէնալ
իլէ անլէր տալիլ մէքըլիլ իլլէթիլ թու
լուպ, տիլիլիլիլ տալիլիլ իլլէրիլիլ հիւ-
նուլ էթմիլիլ, վէ զալաթ էտիլիլիլ իլլէրիլիլ
տէն, գուրպան իլէ վուրուլըր թէլէթ էտիլ
տիլիլիլ իլլէթիլ օլունմագտա տըր:
Շէնիլիլիլ գուտուգ իլլէթիլիլ թէն-
քէսիլ մալիլ: Փագաթ պու տէրէնէ մուլթիլ
օլտըրը նալալիլ օլուպ, չօղալար պու
լէթտէն վէֆաթ էտէրէր իտի իսէ տէ, վե-
ղըթ միւրուրիլտէ օլտըրը իլիլ սէպէպիլ
Փաթ պաշալ իլլէթիլիլ հալ օլունուր իսթ-
լաքին պու վաղը՛ պար իլլէրիլիլ հէր քէս
չիլ Փէնա էտիլ կէլաթիլիլ վաղըթ քէլալիլ
տէն իլլէրալ էթմէքտէ տիրիլ:

Բիւշէթիլ թէ՛սիլիլ գուտուգ իլլէթիլիլ
Փէլիլ էլ զալէ մուլիլ վէ ճանը իլ էլ էպէ
հէլաք էտէն կիլիլիլ տալիլ լայըր իլէ հիւ
վէ թէսալիլիլ Էթէնըն Էթէնալ Էթէնալ
սուս Բիւստոս մահաուս իսթիլիլիլ պիլիլ
տէ հէր քէս անա նաղար էթմէ իտիլիլ:

Չիլիլ ԳՈՒՐՊԱՆ Ս. ԻՓԵՔՅԵՆ
1888 Ապրիլ 15/27

Եարըն կէնէնիլ տուլա մէլիլիլ Ա. Է. Բ. Ե. Ը.
գան իսան իպատէթ իսանէսիլիլ Ալաթիլ
սալաթ ճտէ թէնէնիլ: Էթէնէք տիր: Մէ-
մուլ օլունըր քի, պու հալիլիլ տալիլ չէ-
րիլիլիլ պուլընմագտա օլան լաղալիլիլ
միւլթիլիլ վէ վալիլ էթէնիլիլիլ իլլէրիլիլ
մէլիլիլ հաղըր օլունալար պուլընաճագ տըր:
Տուլա մատտէսիլ: Սէնիլ էլլէնիլ լայըրիլ
Էթէն: Մէք. 69. 9.

ԹԱՄԱՆԻ

Սօն նիւսիլիլիլ միւնտէրիլ չիլիլ իլ-
լիլիլ պէլիլիլ իլլէ սալթըրը, «տէրուրիլ
սէր թէ սէր Էթէն» օլաճագ Էթէն սէնիլ
«տէրուրիլ սէր սէր Էթէն» գալըր:

ՇՈՒ՝ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Մայիս 7, վէ Աւստրալիա Մայիս 19, 1888

ՖԻԱՆՍԱՆ

Ճէնէրալ Պուլանտէ, 1870-ական Սլովակարեն Ֆրանսա իւզերինէ վուզու՝ պուլան երկրի- յիւլէրինին մուլթասար պիր թէվարիսինի նէշը էթմէք իւզը տիր։ Բիւլայէթէ նազարէն, պուլ թիւպպըն 2,500,000 նիւսիւէլէրի Ֆրանսա էհալիսինէ մէճմանէն առաջըտըլաճագ իմիշ։ Իշպու քիթապպըն մուգատտէմէսի պիր զաթ քիթապպան էվլէլ նէշը էտիրմիշ օլուպ, պուլանտ Ճէնէրալ շէօյլէ սէօյլէմիշ տիր։ «Մուհարէպէնին տէշէթլի՝ աթէթինին ու- զուլն պիր վազըթ տահա կէրիւ պրագըլմա- սընա տէրուլի դալպաէն արգու էտէրիմ։ Ֆազաթ հայըֆ քի, պիր միւլէթին նասիրպի չօգ տէֆա անըն էվլաւընըն արգու վէ՝ անա- լարնտան ասըլը տէլիլ տիր։ Մուհարէպէ պիրտէն պիրէ պաշայա պիրիւր։ Ֆուրթուլա- նըն զըստ օլուպ դասըրդանըն պիրի կէրէ չարիմամասընա արգու էթմէքտէ իսէք, ին- պանի օլան շու ֆէլաքէթէ սօղուպ պիր դան իլէ պաղըպ հէր կէօնէ դուհուրաթա հաղըր օլմալը իդ»

Միւշարիլէյնին զաննընճա հաղըրլամըլ օլ- աղըլը պուլ քիթապ, էհալիլէ խուսուսի մա- լիմաթլար իթա էտէրէք, անլէրին զուհուրը միւմըին օլան հէր կէօնէ վազըլայա հաղըր- լանմալարընա ետըրմ էտէճէք տիր։

Ճէնէրալ Պուլանտէ մէճիսի մէպուսանտա միւլէքըլի պուլընտըլը Նօր էյալէթինի դի- յարէթ իլիւն կէշէն ճիւմա էրթէսի Փարիս- տէն եօլա չըգմըլ տըր։ Միւշարիլէյնին սէյ- եահաթը հաղըրտա Փարիստէն Մայիս 13 թարիսիլ աթիւէքի թէլէկրաֆ ալընմըլ տըր։

«Ճէնէրալ Պուլանտէ Նօր էյալէթինաէ սէյ- յահաթընը իճրա էտիլօր։ Միւշարիլէյնի Տըն- քըրքտէ ֆէվզ էլ՝ առէ մէսէրէթլէ աղըրլա- տըլար։ Տիւն կէճէ Լիլտէ Ճէնէրալա իքրա- մէն պէօյլէք պիր զիյաֆէթ վէրիլիպ, էանաի զիյաֆէթտէ միւշարիլէյնի վէք միւլէսար պիր նուլթգ իրատ էտէրէք, մէճիսի մէպուսա- նը՝ եալընըլ մէնաֆիլ չալսիլէլէրինի տիւ- չիւնէրէք մէմէքէթի խարապ էթմէքտէ տիր- լէր, աէյիւ իթթիսիամ էյլէտի։ Ճէնէրալ քէն- տինին սուլ՝ ու սալա՝ արգուսընտա օլաղ- զընը, ֆազաթ լալըլը վէ նամուպը պիր միւսալէմէթէ արգուքէլ պուլընտըլըն պէ- յանտան սօնիլա, քէնտինին հաքիմ ի մուլթ- լաղ օլմաղ արգուսընտա օլաղընտա տա՛իր շուլո՝ պուլան աղվիլաթը իէտա, վէ պուլ աղ- վիլաթա 300 գատար սէրսէրի առէմէլէրին պէօյլէ պիր իթթիսիամէ քէնտիլէրին թէ՛ սիր- սիլ առէմէլէր օլաղըլարընը սէթը էթմէք ի- չիւն թէշէպպիւս էթմիշ օլաղըլարընը, իտ- տի՛ա էյլէլիպ՝ շու սէօյլէր իլէ նուլթգը- նը պիթիլալի։ «Պուլ ալտաթըլըլը իթթամ պուլմալը տըր։ մէմէքէթ հիշ պիր առէմին մալի օլմալըլ՝ քէնտի քէնտիլին սահիպի տիր։ Եաշապըն Ֆրանսա»

«Ալաթան իէրվէր իթթիֆաղընա» պիր վա- զըթ Մ. Տէրուլէտ իրասէթ էթմէքտէ իքէն, մէղըլը իթթիֆաղ չիւտի Ճէնէրալ Պուլ- լանտէյի քէնտիլէրինէ ին ինթիլապ էթ- միւլէր, վէ Տէպա մէղըլը իթթիֆաղըն հիւ- քիւմէթ մա՛րիֆէթիլէ լաղըլընը թալէպ էթ- մէքտէ տիր։ Ապրիլ 29-ա միւսատըֆ Փաղար կիւնիւ Ֆրանսատա տա՛րէլի պէլէտիլէ ա՛- զալարընըն ինթիլապը իճրա էտիլալի։ Պուլ ինթիլապըն նէթիւնէսի, ճիւմուրիլէթին հէր թարաֆընտա էհալիլին հալը հաղըրտա նէ կիպի սլյապի պիր էֆըրտարտա օլաղըլարընը կէօպէրէճէլինտէն, հէմ տալիլ պուլ ինթի-

լապտան 1891-տէ ա՛յան մէճիսի իլիւն իճրա էտիլէճէք ինթիլապըն նէթիւնէսի ինթիլալ էտիլէ պիլէճէլինտէն, հէր քէն Ապրիլ 29-տա իճրա էտիլէն ինթիլապըն նէթիւնէսի քէ- մալը իլլիլապ իլէ կէօղէթմէքտէ իտի։ Մէղըլը ինթիլապտա ճիւմուրիլէթ վէ զրալիլէթ թարաֆտարը կէշէն սէնէքի նիւպէթտէ մուլթաֆադիլէթ պուլմուշար։ Ճէնէրալ Պուլանտէ պիր խալիլ շէհրէր թա- իաֆընտան ինթիլապ օլուսմըլ տըր։

Պիւլ շիւպէն հէր քէն՝ Ճէնէրալ Պուլան- տէնին պէօյլէմէսինէ Փրէնս Պիղմարըն նէ կէօղ իլէ պաղմապտա օլաղընը պիլմէյէ ար- զուքէլ տիր։ Պիր իրվայէթէ կէօրէ, Փրէնս Պիղմարը, Ճէնէրալ Պուլանտէնին քէսպ ի նուլթուգ էթմէսի հաղըրտա ինթիլապ իլէ սէօյլէյէրէք, Ճէնէրալն պէօյլէմէսինին Ալ- մանիլայա պիր՝ ալապաը եօգ տըր տէմիշ տիր։ Ֆազաթ թալապու իրվայէթէ էհէմ- միլէթ վէրմէմէքտէ տիր։ Պիղմէ շու դատա- ըրը ալըլ տըր քի, Փրէնս Պիղմարը Ճէնէրալ Պուլանտէնին մաղամը իլլիլապա կէշէք իլիւն օլան սա՛յ ու զայրէթինէ դայաղըլըլ- լէ պաղմաղ։ Ֆազաթ միւշարիլէյնին պուլ ար- գուսընտա մուլթաֆաղ օլմաթաթընա արգու- քէլ մի տիր, էյի պիլմէյիլ։ էյէր Ճէնէրալ Պուլանտէ՝ ումուլի օլան պիր ֆէրթի թա- սիլէ մաղամը իլլիլապա կէշէր իսէ, էհա- լիլին ինթիլապընը թէպրիլէ էթմէք իլիւն պիր շէյ եալիլալ տըր։ պուլ թաղաթիւտէ Ճէնէրալն ինթիլապընա չալըլաճաղը էն միւլթէմէլ օլան իշ Ֆրանսանըն՝ դայալ էթմիշ օլաղըլ էյալէթիլէրի թէքրարէն էյէ կէթիւր- մէք օլաճագ տըր։ էյէր Փրէնս Պիղմարը Բուսիսընը մէպէլինէ ինթիլապ էտէ պիլիլ, օ խուսուստա պիր էյալիլէսի օլմաթա իտի, ինթիլապէն Ֆրանսանըն պէօյլէ պիր թէշէպ- պիւստէ պուլընտաթընա՝ սէվիլէճէք իտի։ Ֆազաթ հալը հաղըրտա Ալման դաղէթալա- ընտա Ֆրանսայա սօղըրու անճագ վէք ճիւլթի ինթիլապէն իմա ու իշարիլէ միւշահէտէ օլուսմապտա տըր։ Պա՛ղը Ալման թալէպէլէ- ըրին եաղընլարտա Պէլֆօրա օլան սէյա- հաթլարընտա, անլէր՝ ալէյնիտէ օլան նիւ- մալիշ հաղըրտա Ալման դաղէթալարընը եաղըրլարը իշպու պէյանաթըլըլա միւս- թէմտա սալըլա պիլիլ։ Պէրլին դաղէթալարը պուլ խուսուստա վէք շէտիտ պիր լիսան դուլլանմապտա տըրլար։ վէ խուսուստա Ալման թալէպէլէր Ֆրանսըլ իօլիսինէ միւսաճա՛աթ էթալիլէրինտէ, իօլիսին միւսալէլէտէն իմ- թիլնա՝ էթմէսի անլէրին հիւտէթիլին արթըր- մապտա տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Բիւլայէթէ կէօրէ, Փրէնս Պիղմարը եաղըն- լարտա Մ. Գարլ Շուրթի ինթիլապէ մէշհուր պիր Ամէրիկալը ալիլիլմաթ իլէ օլան միւլա- գաթընտա չիմիլիլէք էվրօպա տալիլինին իլլալընտա տա՛լիլ պիր կէօնէ գօրգուսը օլ- մաթըլընը պէյան էյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյ- հին պուլ իթիլապը, Ջար հաղըթիլէրինտէն ալմըլ օլաղըլ թէ՛միլնաթա միւսթէնիտ տիր։ Փրէնս Պիղմարըն պուլ իթիլապը Բուսիա- տա պա՛ղը մէշհուր Փանալալիսթիլէրին՝ ալի պիր մէ՛մուրիլէթէ նասպ օլուսմանըլէ իլլալ օլմամըլ տըր։

— Պէրլինտէն վիլուս էտէն խապէրէրտէն Ալմանիա իմիլէրաթըլընը սըհէթիլին պիր աղ տահա էյիլէմիշ օլաղըլ անլիւալըլմըլ տըր։ Ֆազաթ միւշարիլէյնին սըհէթիլ հաղըրտա ալթըպալա իալիլթըլընը եէվիլ նէշըլինին թէր- ըլ, եանիլըլ իրվայէթիլէ սէպէպ օլմապտա

օլաղըլընտան, ալթըպալա իալիլթըլընը նէշ- ըրինէ երինէ թէշէպպիւս օլուսմըլ տըր։ Իմ- վէրաթօր հաղըթիլէրինին պօղաղընա իտիլալ էտիլմիշ օլան պօրուսըն թէշ թէշ տէլիլիլմէ- սի միւշարիլէյնին իալաթընը իլլալ էթմէքտէ տիր։ Միւշարիլէյնի կէշէն հաթիլաթըն օրթա- լարընտա էֆէյիլ քէսպ ի գուլվէթ էթմիշ օլ- մաղլէ, եաթաղը թէրքլէ սէտիր իւզէրինտէ իալաթընմաղ իւզըլէ թալիլպիլին իրգասը- նը թահսիլ էթմիշ տիր։

— Մա՛լը իքի հիւքմաթալարըն սըհէթիլինին տալիլ թէշիլէլի պիր հալտէ օլաղըլ իլի- սիլմիշ տիր։ Ֆիլէմէնը Գրալը պէօպրէք իտա- թալըլընտան միւլթէպարիլ օլմապտա օլուպ, վաղթըն պէօյլէք վալընը եաթապտա կէշիւ- մէքտէ տիր։ Փետրվարտա միւշարիլէյնի 72-ին- ճի սինիլինէ դատէմ պասմըլ օլմաղլէ, պուլ խաթալըլտան դուրթուլմաթը, վէ տահա ու- զուլն վաղըթ եաշաճաթը փէք ինթիլալ աէ- յիլ տիր։ Միւշարիլէյնին խալէֆիլին քիմ օ- լաճաղը պիր վաղըթ շիւպէլէ թահթընտա ի- տի իսէ տէ, նիսա թա՛րիֆէսինտէն օլան պի- ըրինին իտարէ ի հիւքիւմէթի էլիլնէ ալաճա- յաճաղըլ դանուսընըն Ֆիլէմէնքտէ մա՛ղուլ օլմաթըլընա Ֆիլէմէնք Փարլամէնթիլնաէ պիր դարար վէրիլմիշ օլմաթը մէղըլըլ շիւպէլի տէֆ՝ էյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի Գրալ Յիւնիւ վիլիլէմին 8 եաշընտա պուլընտան քէրիմէսի Փրէնսէս Վիլիլէմիա Ֆիլէմէնք թալիլթընըն վարիսի տիր։ Գրալ հաղըթիլէրի Լուքսեմ- պուրիլըն Կրան Տուգաթը օլաղըլընտան, շայէտ միւշարիլէյնի վէֆաթ էտէր իսէ, Լուքսեմ- պուրիլ հաղըրտա պիր միւշքիլաթ դուհուր էթմէսի միւմըլն տիր։ Լուքսեմպուրի Կրան Տուգալըլընը իտարէսինին նիսա թա՛րիֆէ- սինտէն պիրինին էլիլնէ կէշմէսինին մէշըրու- յէթիլ ինքեար էտիլէճէք կիպի կէօրիւմէք- տէ տիր քի, շայէտ պէօյլէ պիր շէյ վուգու՝ պուլըր իսէ, Ֆիլէմէնք Գրալընըն էն եաղըն զիւքիւր վարիսի Փրուսիա հիւքմաթա խա- նէտանը ա՛ղաթընտան պիրի օլաղըլընտան, Լուքսեմպուրիլ մէղըլըլ հիւքմաթա խանէ- տանը էլիլնէ կէշէճէք տիր։

Խաթաթ օլան օլ պիր հիւքմաթա Պրաղիլիա իմիլէրաթօրը Տօն ֆէթըր տըր։ Կէշէն ճիւմա կիւնիւ Միւլանտան ալընտան պիր թէլէկրաֆ միւշարիլէյնին աղըր խաթաթ օլաղըլընը ին- պար էթմէքտէ իտի։ Իմիլէրաթօր Տօն ֆէթը- րօ 62 եաշընտա իսէ տէ, պէտէնէ մալսուս պիր իլլէթէ տիւշար օլմուշ իտիլինտէն, մէմ- լէքէթտէն ուղաղ տուրմաղա մէճպուր օլմուշ տըր։ Կէշէնլէրտէ միւշարիլէյնին խարաթ ի հիւքիւմէթի քէրիմէսի Փրէնսէս Իզապէլլայա թէրք էթմէք իւզըլէ օլաղըլ իրվայէթ օլուս- մապտա իտի։

Փօրթուգալ Գրալը տալիլ, հէր նէ գատար զիւք օլուսման հիւքմաթա ինթիլիլէրի գատար աէյիլ իսէ տէ, էֆէյիլ խաթաթ տըր։ Լիւպօն- տան ալընտան սօն խապէրէլէ՛ր իլլէթին քէսպ ի չիտաթէթ էթմէքտէ օլաղըլընը ինպար էթմէք- տէ տիրէր։

— Պրաղիլիա մէճիսի մէպուսանընըն էսա- ըլէթին տէր հալ վէ պիլա շարթ լաղըլընա գա- ըրար վէրմիշ օլաղըլ մա էլ մէմուսնիլէ իլլալիլ- միշ տիր։ էսիլը ալաղ ու իթաթը դաթէն իս- վանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Գուպա- տա լաղվ էտիլմիշ օլաղըլընտան, չիմալի պիւ- թիւն Ամէրիկատա պուլ նալալըլ ալաղ ու ի- թանըն իճրա էտիլալիլ պիր մահալ եօգ տըր։ Պրաղիլիա Փարլամէնթիլնին պուլ գաղարը ի- լէ 1,000,000 տան զիյաթէ էսիլէր տղատ օլմուշար։ Պուլ դարար Բէ՛լա Լիւնդօլընը 4,000,000 էսիլէրին աղապըլընը իլան է- տէն պէյաննամէսինին նէշըլինտէն պէրու իճրա

էտիկէն պու ճինս իշխերին էն զիյառէ մու-
ճիպ ի մէննունիյէթ օլանը տըր:

—Մայիս 12-տէ Մասուլա հագգընտա թագ-
տիմ օլունան պիր սուլէ ճէվապէն Մ. Գրիս-
իի Հապէշիսթան հիւքմտարըլէ, իթալիա-
նըն շանընա լայըգ պիր միւսէլանա 'ադաը-
նա իւմիտար օլտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր:
Իշպու պէյանսթան սօնկրա, մէճլիս Հիւ-
քիւմէթէ թէ'միւսթը քեամիլէսի օլտըղընա
տա'իր իթաի ըէյ էյլէմիշ տիր:

—Պիր զէման Բուսիանըն տախիլիյէ նէ-
զարէթի մէ'մուրիյինտէն օլան Մ. Թաթիս-
չէֆ, Նաչէ Վէճէստա պիր թագըմ պէնտէր
նէշը էտէրէք, Պուլարիսթանտա օլան Բու-
սիա մասլահաթիւղարարը տա'իւմ քէնտի
մէսլէքիլէրին տէյիւմէքտէ պուլընտըղարըն-
տան Պուլարար Բուսիանըն արդուսընը անկ-
լամադտա 'աճիլ գալընլար տէյիւ մասլահաթ-
իւղարարը իթիսիսթանէթմէքտէ տիր: Փէթ-
ընսպուրկըն ըէսմի Օրէնիս Մէնիսը զադէ-
թասը միւսէլաթա սէպէպ Պուլարարըն
թէպա'ա պիր միլլէթ հալլիստէն պիրտէն պի-
րէ պիր հիւքիւմէթ ի մէշուրէթ հալլիս թէր-
ֆի' օլունամարըն իտիլիսի, վէ պու թէպի-
լաթըն' Բուսիանըն էյի արդուսընը հագգըն-
տա իշպուս վէ հանկըլէ քէքարարա սէպէպ
օլտըղընը պէյանէ, զիքը օլունան Բուսիա
մասլահաթիւղարարըն թէպիլիյէն չալընլը
տըր: Իշպու ըէսմի զադէթա վաղըթ վէ թէճ-
րիպէքարըղըն էրպապը սիյասէթին քէն-
տի հանկըլարըն կէօրմէթիլէն հարաթմ է-
տէճէյին իւմիտ էթմէքտէ տիր: Պու զադէ-
թանըն սէօղիւնէ կէօրէ, Պուլարարըն հօ-
լա կէլմէթիլի, վէ Բուսիա իլէ օլան էսքի
'ալադարընըն ի'ատէսին թէսիլ իշիւն
Բուսիա քէնտի հէտիստէ օլան հէր չարէյի
իւթի'մալ էթմիշ տիր: Պէօյլէն Բուսիա միւշ-
քիլաթը հաղըրէնին ճիւլէ մէսուլիյէթիլի
Պուլարիսթան հիւքիւմէթի իւղէրինէ աթ-
մաղա չալընլարտա տըր:

—Ձինլիլէրին Միլթիէհիտէ Սմէրիգայա
հիճրէթ էթմէթիլի 'ալէյինտէ վաղ' էտիլէն
գանուէն մէճլիս ի'յան թարաֆընտան թաս-
տիպ օլունմըլ տըր: Պու մէս'էլէ Ալթըրա-
լիտա տախիլ պէօյիւք թէլաշը մուճիպ օլ-
մագտա տըր: Ալթըրալիտանըն սանքի ճիւլէ
պէլի իսքէլէրինէ Ձինլիլէր իլէ տօլու վա-
փօրլար կէլմիշ իսէ տէ, անլէրին դարայա
չըգմալարըն միւսա'ատէ օլունմալըլ տըր:
էյէր Ձինլիլէրին Ալթըրալիտա հիճրէթինէ
թէքմիլ աղաթըլը վէրիլէնէք օլսա, հիճրէթ
էտէնլէր օլ գատար չօղալաճագ քի, աղ վա-
ղըթ զարֆընտա պիւլիւն մէսլէքէթ Ձինլի-
լէր իլէ տօլաճագ տէյիւ գօրգուլմագտա տըր:

—Ճէգայիլտէ փէք չօգ չէքիլէ գուհուր
էտէրէք, ճիւլէն նէպաթաթը հէտիքտէն մա'
տա չըմէնտըֆէրին իշլէմէսինէ մանի' օլաճագ
տէրէճէ քէսրէթլէ չըմէնտըֆէր հօլարընը
գալիլալըլ տըրլար:

—Սըրպիա Գրալիչասը Նաթալի հաղըթթ-
լէրի վէլի ի 'անտ իլէ պիրլէքտէ Մայիս 9 տա
Վիէննայա վասըլ օլմուշ տըր: Գրալ Միլան
մանալը մէքըլէրտէ Գրալիչայը զիյարէթ է-
տէճէքտիր: Գրալիչա հաղըթթլէրի Սըրպիա-
յա 'ալիլէթ էթմէք նիլէթիստէ իմիշ:

—Գարատաղ Փրէնսի պիր ի-նչու նէշը է-
տիպ, Բուսիա իմիլէրաթօրարըն իքինճի վէ
իւլէնճիւ Ալէքսանտր հաղարաթընը, ճէմիլի
Սլալլարըն համիլէրի տէյիւ գիքը էտէրէք
Բուսիայա մէննունիյէթ սուլմըլ տըր: Ավա-
թըրիա իմիլէրաթօրընը թահթը իտարէսին-
տէ տախիլ պիր խալիլ Սլալլար պուլընտըղըն-
տան, Վիէննա զադէթալարը մէքըլէր ի-նչու
թէֆսիլլէր վէրմէքտէ տիրլէր: Գօնթ Թաա-

ֆըն միւրէվիլի ի քէքարը օլան Փրէնսի
զադէթա մէքըլէր ի-նչու վիթթէթօ էթ-
տիքտէն սօնկրա, «Պու ի-նչու միւսթագալէլ-
տէ Ալթըրա-Մասարիսթան հիւքիւմէթիլի
Գարատաղտան նէ մէ'մուլ էտէճէյինէ տա'իր
հէր իշպուս տէֆ' ու ըէֆ էթմիշ օլտըղըն-
տան ֆա'իտէլի օլմուշ տըր,» տէմիշ:

—Սէն Փէթրապուրկտան Մայիս 15 թա-
րիլիլէ քէշիտէ օլունան պիր թէլէլրաֆա կէօ-
րէ, Ձար հաղըթթլէրի Սըրըղանտ չըմէնտը-
ֆէրինին ըէսմի քիւլաթընտա հաղըր պուլըն-
մաղ իշիւն հաղընլարտա Գըրըմա 'աղիմէթ
էտէճէք իմիշ:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սօֆիատան Թաշալ քէշիտէ օլունան պիր
թէլէլրաֆա կէօրէ, Մայիս 9 տա Փրէնսի ֆէր-
տինանտ Թըննօլայա միւսթագալէթիլիստէ Մէթ-
րօփօլիտ Գիլմէնթ միւշարիլիյէն վաճիպ օլան
հիւքիւմէթ կէօրմէթիլիստիլի իշիւն Պուլարիս-
թան հիւքիւմէթի թարաֆընտան 'աղ օլուն-
մըլ տըր: Փրէնս հաղըթթլէրի չէհրի մէք-
ըլէ հաղաշարդտա Մէթրօփօլիտ Գիլմէնթ
օրատա պուլընտան ըսիպլէրէ տէլալէթ էտէ-
րէք, միւշարիլիյէն իսթիգալա չըգմագ կէ-
րէք իքէն, հալսօտ հիշ տէյիլ իսէ, Փրէնսին
չէհրէ միւսթագալէթի 'աղապիլտէ խօշ'ամէտի
իշիւն նէգտիլէ կիթմէսի վաճիպ իքէն, միւ-
սթիլիյէն Փրէնս հաղըթթլէրինին օրատա պու-
լընտըղընա ալա էհէմիլիյէթ վէրմէթիլ տիր:
Լէվան Զէրալ Թաշալը վէրտիլի խապէրին
հանկըլ օլուպ' պու խուսուստա Պուլարիս-
թան հիւքիւմէթիլիստ պիր կէօնէ մու'ամէլէ-
տէ պուլընմալարընը, անճագ Մէթրօփօլիտ
Գիլմէնթիլի հիշ պիր քիլիսէյէ կիթմէթիլ
Թըննօլանըն պէլէտիլէ մէճլիս թարաֆըն-
տան էմր էտիլմիշ օլտըղընը պէյան էյլէմիշ
տիր: Փրէնս ֆէրտինանտ Փասգալա պայ-
րամընտա Թըննօլատա օլմագլէ, Պուլարիս-
թանըն էսքի հիւքմտարարընը քիլիսէթիլիստէ
հաղըր պուլընտարագ չէօյլէ տէմիշ տիր: «Պէն
Պուլարիսթանը թէվարիլիստ անա թա'իլին
էյլէտիլի մէնգիլէ տէլալէթիլ թէ'անիւտ էթ-
միշ իմ. պու կիւն օլ 'անտըլ թէքարալա-
յըպ, պիւլիւն հիւքիւմէթ օլարագ Պուլար-
իսթան էհալիլիստէ օլան վա'տարըլը թէ'-
քիտ էտէրիմ. պէն անլէրի գալիլ թուլթաճա-
ղմ: Պուլարիսթանըն միւսթագալէլի իշիւն
հէր չէյտէն վա'ղ կէշալմ. վէ օ տաղիլէտէն
Պուլարիսթան պանա մահրէմ օլտու, վէ
'էօմիլիստ անա վաղֆ էյլէտիլմ:» Փրէնս
հաղըթթլէրի Մայիս 14-տէ Բուսիանտա ֆէվ-
էլ 'ատէ 'իճիլիստէ գալուլ օլունտըղտան
սօնկրա, օրատան Սիլիսթըրէյէ միւթէվէճի-
հէն հօլա չըգտը:

—Իզմիր վէ Գասապա չըմէնտըֆէրինին
թէմիլտի խուսուսը պա իրատէ ի շահանէ
թաստիգ օլունմըլ օլմագլէ, մէքըլէր չիքէ-
թին ըէ'իսի Մ. Փէմիլ լաղըմ կէլէն թէր-
թիպլէրի էյլէմէք իւղրէ իսթանալու կէլմիշ
տիր: Իզմիրտէն չըգան չըմէնտըֆէրէրին ի-
քիսինին տէ թէմիլտիլիստէ ըսիսթաթ վէրիլմիշ
օլմալը կէրէք նէֆսի Իզմիր վէ կէրէք պու-
հօլտա անա ըսիլթ օլունմագ մահալլէր իշիւն
պիր պէրէքէթ օլաճագ տըր: Իզմիրտէն
էնկիւրիլիյէ գատար ինչասը թահթը միւղա-
քէրէտէ օլան խաթթըն նէ տէրէճէ մուհա-
սէնաթա սէպէպ օլաճագ հագգընտա պիր
թասալվուր էտինմէք իշիւն, Պապը 'Ալի
պու խաթթըն կէշմէսի մէհուլ օլան գուրա
վէ գասապանըն պիր սթաթիսթիքի ալընմա-
սընը էմր էթմիշ տիր:

—Մայիս 5-տէ 'ասը տէրիլիլէր Վատի Հալ-

ֆատան 30 միլ մէսաֆէտէ օլան պիր քէ-
իւղէրինէ հիւքուլ էտէրէք, էհալիտէն 6
չի գալիլ էթմիլիլէր իսէ տէ, էիլէյի թէլէթի
յալիլէ կէրի սիւրիւլմիւլէր:

—Շարդի Բուսիանըն իւրիւքիսյա կէթիլի
լէն էթմիլտան հիւքուլ 8 կէօմիլէք պիլ-
մասընա տա'իր կէշէնլէրտէ Պապը 'Ալի
րաֆընտան պիր գարար վէրիլիլիլէ գալիլ
գարիլտան մա'իւլմ տիր: Պուլարիստան պիր
կիւն էվլէլ Պուլարիսթան հիւքիւմէթի
Պապը 'Ալիյէ մէքըլէր գանուէն վիթթէթ
էտէն պիր լա'իսա թագաթմ էթմիշ տիր:
Իշպու լա'իստա, մէքըլէր գանուէն նէթ-
ճէսի նէ օլաճագ հագգընտա լաղըմ օլ-
մա'իւլմաթ ալընմագտան վաղ' էտիլմիշ օլ-
ղը պէյան օլունարագ, պու միգտարըն
տիրիլմէսի ըէճա օլունմըլ տըր: Իշպու լա
հատա փասալիթիլարա, Շարդի Բուսիանըն
թիւրքիա արասընտա օլան փօսթա իտա-
սինէ, վէ հայտուտըղըն պաստըրըլմալ
տա'իր հուսուտա հագգըն պուլընտան մա-
հիւքիւմէթլէրին 'ալադարընա 'ա'իտ օլ-
պա'ղը խուսուսթա տախիլ զիքը օլունմըլ տըր:

Կէշէն հաթթաթի նիւսիլմիլտէ Զ-
էստան հագգըն կէօմիլէք Բուսիանըն
հիւքուլ 8-տէն 15 էնտիլիլէթիլի պէյան
միշ իտիլ: Լէվանըն ալաղը մա'իւլմաթա
րէ, հաղընլարտա վէրիլէն պիր գարար մա-
պիլմէթ թիւրքիա թարիլիլէ Շարդի Բուսիանըն
կէօնտէրիլէն Էվրօլիա էթիլտա չըմէնտըլ-
լէ իրսալ օլունըր իսէ, անտէն կէօմիլէք
լընմայաճագ, վէ թիւրքիայա էճնէպիլ մալ-
կէթիլէրէք, հիւքուլ 8 կէօմիլէք վէ
թիւսճար կէթիլթալիլ մաթա'ը Շարդի
մէլիլէ կէօնտէրմէք էմէլիլտէ պուլընը
6 այ զարֆընտա կէօնտէրմէսի չարթըլէ-
տինէ թէ'տիլէ էթմիլիլ հիւքուլ 8 Բուսիանըն
Դսի կէրի վէրիլէթիլիստէ տա'իր պիր փու-
լա վէրիլէթէք տիր:

—Սօֆիատա տիլանը հարպ թարաֆ-
տան հիւքմ օլունան պին պալը Փօփօլ
տա'իր 'ասքէրի մէ'մուրլար, տա'վալար
իսթիլիստէ էթմիլիլէր: Տա'վանըն իշպու
լիս հուգուրընտա ըրճէթիլիստէ պու կէ-
փէնճէմպէ պալընմագաղը մէ'մուլ օլունմ
տա իտիլ:

—Պիրիսի տէֆ'ա օլմագ իւղրէ ֆալ-
տէն հարէքէթ էտէն չըմէնտըֆէր գալիլ
նըն պու կիւն Սէլանիլէ գատար կէլի-
մէ'մուլ օլունմագտա տըր:

ԻՆՏ

Եարընքի Փաղար կիւնիլ (Մայիս 8)
Ամէրիգան Պօրտ չիքէթի մէ'մուրլարընտա
Պատ. Տօգ. Ճըտալըն Սիլիթ Ամէրիգան խա-
լիպտէթ խանէսինտէ տա'աթ իւլտէ ինչի-
ճէ պիր նուլթ իրատ էտէճէք, վէ նուլթ
թիւրքէյէ թէքմէթ օլունմագ: Պատ. Զ-
դարոս Կարապետիան սա'աթ իւլտէ Լան-
քիլիսէսինտէ, Պատ. Սիմոն Գալիլէստ
սա'աթ իքիլիլ չարէք կէշէրէք Բուսիանըն
'իպաթէթ խանէսինտէ, Փրօֆ. Յակոբոս
ճէճիլիստ սա'աթ իքիլտէ Հօլանտա սէֆալի
խանէսի 'իպաթէթ խանէսինտէ վա'ղ է-
ճէքէր:

Ա. Գ. Զ. Լ. Ի. Ն. Ֆ. Թ. Բ. Ը.			
Մայիս 7/19, 1888			
Է. Ն. [գուլ. քէսլը]	15 28	Բ. Տ. Ե. Կ. Զ. Ը.	40
Թատիլիլէ Տիւլ. Գայմ. 11	30	Խաթիլիլ. Տալի.	37
Ա. Գ. Զ. Լ. Ի. Ն. Ֆ. Թ. Բ. Ը. իւր օրմ. 100 զըլտան			
Մէքիլիլ	408 42	Փօլ	90
Մէթալիլ	401 40	Նափօլէօն	88
Պէշիլ	403 40	Գրիմիլ	54
Ալթըլ	403 40	Լիւրա իւլիլ	44
Մանէթ գալիլ 40 80			

ԻՄԹԱՆ ՊՈԼՏԱ
Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՈԅԱՆՅԱՆ ՄԱԹԱՍՏՐԵՍԱ ՔԱՊ' ՕԼՈՒՄԵՐ ՏԵՐ
Ֆինանսըրա Եօգուլը Ամերիգան խա